

Gemeente Heerlen

Samen maken we Heerlen

Participatie voor de centrumstrategie

braining the future

Gemeente Heerlen

September 2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Het centrum – Mix van functies 15
3. Het centrum – Gevarieerde openbare ruimte 44
4. De aanpak – Organisatie & Communicatie 82
5. Conclusies 95

1. Inleiding

Achtergrond & aanpak

Inleiding

Samen Maken we Heerlen

Achtergrond & Doelstelling

Gemeente Heerlen heeft in 2016 het Bidboek ‘Urban Heerlen’ opgesteld. Dit bidboek beschrijft hoe Heerlen het centrum wil ontwikkelen rondom 5 thema’s met 25 verschillende ambities. Het bidboek ontving destijds grote waardering. Inmiddels zijn er veel ambities gerealiseerd.

De gemeente wil nu voortborduren op deze successen en het bidboek actualiseren. In de nieuwe versie worden enkele plannen opgenomen die al op het vizier staan van de gemeente. Daarnaast wil de gemeente nadrukkelijk de wensen en ideeën opnemen van stakeholders. Dit moet ook een basis zijn om samen met hen verder werken aan het centrum. Om inzicht te krijgen in de ideeën en wensen van alle stakeholders hebben we een intensief participatieproces uitgevoerd. Dit document is het verslag daarvan.

Deze ‘foto van de stad’ is gemaakt in een tijd waarop de eerste resultaten zichtbaar zijn. Zo is bijvoorbeeld het Maankwartier gerealiseerd, het nieuwe stadskantoor nét uit de steigers en wordt de Nieuwe Nor flink verbouwd. Tegelijkertijd zijn veel plannen nog in voorbereiding, zoals het aanpakken van de Promenade, het Van Grunsvenplein en het Romeins Kwartier. Betrokkenen lijken vaak niet op de hoogte te zijn van deze plannen. De uitkomsten uit dit verslag moeten dan ook in dat licht worden gezien.

Aanpak

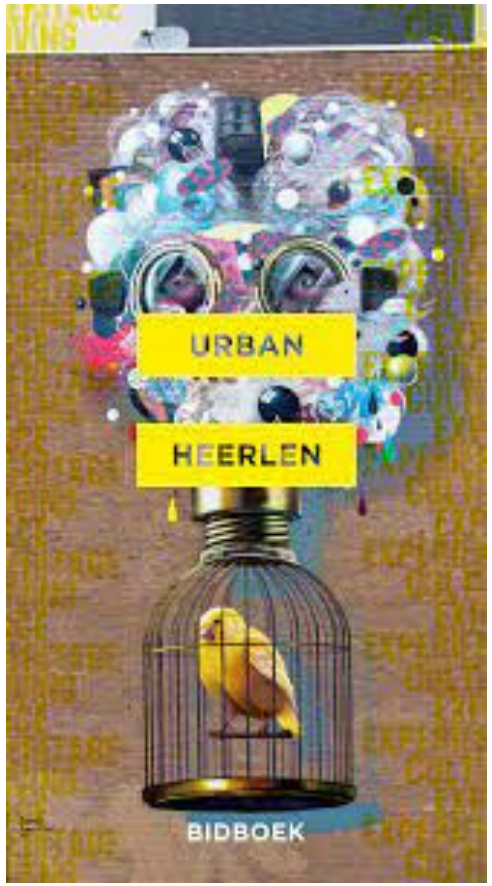
Om de ideeën en wensen op te halen hebben we een gekozen voor een laagdrempelige aanpak, waarbij we ideeën en meningen mening van zoveel mogelijk mensen op tafel krijgen:

- We hebben in de maand juli vier weken lang gewerkt aan de toekomst van Heerlen. Dit deden we op een locatie in het ‘hart van het centrum’. Op de Promenade hebben we een leegstand gebouw opvallend aangekleed. We creëerden een huiskamer sfeer en stimuleerden bezoekers (die spontaan binnen konden wandelen) om hun ideeën te delen. Gemiddeld zijn per dag ±15 mensen binnen gewandeld (inschatting). In totaal zijn dat er ± 180.

- We organiseerden workshops voor rondom specifieke thema’s en stakeholders. In totaal hebben we 12 bijeenkomsten gehouden (op de volgende sheets in overzicht opgenomen). Tijdens deze bijeenkomsten stonden vragen centraal als ‘wat gaat goed’, ‘wat kan beter’ en ‘wat moet de focus voor de komende jaren worden’. In totaal hebben ±80 deelnemers meegedaan aan de workshops.

- We hebben een enquête uitgezet. Hierop hebben ± 660 mensen gereageerd.

De eerste uitkomsten van het participatieproces hebben we gepresenteerd tijdens een feestelijke afsluiting.

Bidboek Urban Heerlen (2016)

Inleiding

Samen Maken we Heerlen

Leeswijzer

Dit document beschrijft de uitkomsten van het participatieproces. Achtereenvolgens komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Hoofstuk 1 beschrijft de **achtergrond**, **doelstelling** en **aanpak**. Daarnaast omschrijven we enkele **opvallende uitgangspunten** die leiden tot de verdere indeling van dit document.
- Hoofstuk 2 beschrijft de wens om het centrum te ontwikkelen tot een plek waar meer gebeurt dan alleen winkelen. Welke **aanvullende functies** zijn gewenst en waar kan dan concreet aan worden gedacht?
- Hoofdstuk 3 gaat specifieker in op de **openbare ruimte** van het centrum – hoe kunnen we die aantrekkelijker maken?
- Hoofdstuk 4 beschrijft gaat in op enkele **kaders om de nieuwe visie te realiseren**. Welke aanpak is daarbij gewenst? Welke rol speelt communicatie daarbij?
- In hoofdstuk 5 geven we de **belangrijkste conclusies weer**.

Workshops
We organiseerden 12 workshops om stil te staan bij de ideeën en wensen van specifieke stakeholders:

1. Onderwijsinstellingen
2. Minder validen
3. Kinderraad
4. Jongeren
5. Culturele sector
6. Bewoners
7. Ondernemers
8. Grote bedrijven (Brightlands)
9. Bestuurders
10. Woonsector
11. Gemeenteraad
12. Evenementen

Deelnemers
O.a. de volgende partijen namen deel aan de bijeenkomsten:

- Ondernemers, zoals Ondernemershuis Heerlen, Het Parapluiehuis, Kwestie van Aandacht, Heerwegen, Heerlen Mijn Stad, Groener Gras
- Bewoners van het centrum (±10 deelnemers)
- Onderwijsinstellingen (Hogeschool Zuyd en LVO)
- Evenementensector, waaronder Remcom en Cultura Nova
- Stadsmakers, zoals De Vijf Pleintjes en De Stadstuin
- Jongeren (± 15 deelnemers)
- Culturele sector, waaronder Stichting Street Art, Getting Up, Kohl, Stichting Schunck, Parkstad Limburg Theaters
- Cliëntenraad Gemeente Heerlen
- Vastgoedondernemers, waaronder Berden, MVGM Bedrijfsmakelaars, Boek & Offermans Makelaars, V&H Vastgoed, Weller Wonen, Q-Park, Aelsmans, Suyderland Venrode.
- Brightlands
- Bestuurlijke opdrachtgevers, zoals IBA, Provincie Limburg en Stadsregio Parkstad
- Verschillende afdelingen van de Gemeente Heerlen
- Gemeenteraad (±4 deelnemers)

Heel veel ideeën…

We mochten tijdens het participatieproces veel mensen begroeten op onze pop-up locatie! Daarnaast is er ook veel input gegeven tijdens de verschillende workshop én hebben meer dan 650 mensen de enquête ingevuld. Deze informatie hebben wij zo goed mogelijk proberen te verwerken. We hopen daarmee natuurlijk een verslag op te leveren, waarin de deelnemers zich herkennen!

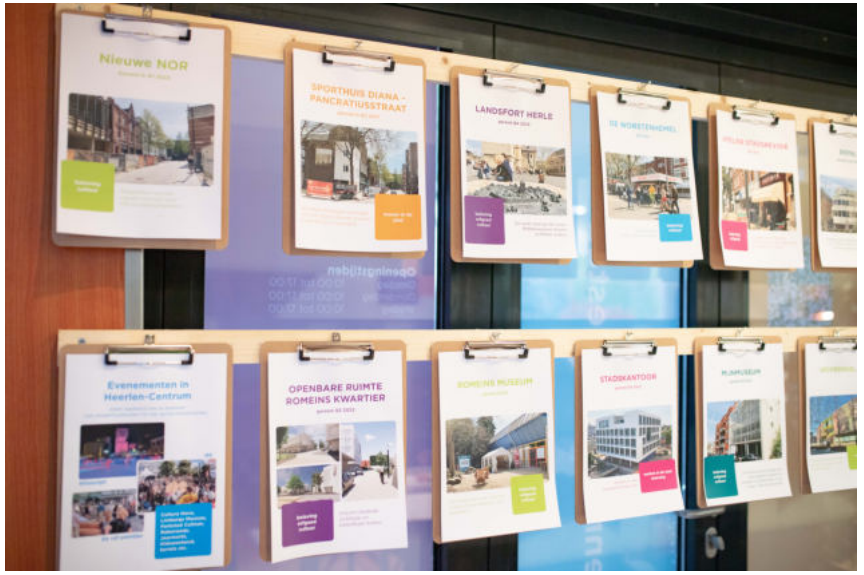
Elke aanpak heeft ook beperkingen. Eén van de beperkingen van onze werkwijze is bijvoorbeeld dat we de clustering zelf hebben gedaan. We hebben ons daarbij natuurlijk zo goed mogelijk gebaseerd op alle input die we hebben ontvangen. De aanbevelingen mogen echter niet gezien worden als een harde 'ranking'.

Daarnaast is dit verslag slechts één van de bouwstenen voor de nieuwe centrumstrategie. Ook andere factoren zijn belangrijk in de afweging om aandachtspunten uit dit verslag al dan niet mee te nemen in de uiteindelijke strategie. Bijvoorbeeld:

- **Onze focus heeft gelegen op de wensen van deelnemers**, maar er is bijvoorbeeld geen onderzoek gedaan naar *betaalbaarheid* en *maakbaarheid*. Dat is natuurlijk wel belangrijk om vast te stellen of het wenselijk is om de aandachtspunten al dan niet over te nemen in de strategie.
- Niet alle activiteiten vallen binnen de verantwoordelijkheid en invloed van de gemeente. Of een ondernemer zich bijvoorbeeld in Heerlen wil vestigen, is een beslissing die de ondernemer zelf maakt.
- **Sommige aandachtspunten zijn al opgenomen in de huidige plannen.** Zo wordt bijvoorbeeld 'groen' vaak als aandachtspunt genoemd. Er zijn al plannen om de Promenade te vergroenen, net als het Van Grunsvenplein en de omgeving bij het stadskantoor. De verwachting is dat de uitvoering van deze plannen binnenkort start Het kan daarom een afweging zijn om eerst deze plannen te realiseren, en daarna nog een keer te peilen of er behoefte is aan nog meer groen.

Locatie op de Promenade waar bezoekers binnen konden wandelen en waar workshops werden georganiseerd

Wand waar lopende initiatieven werden getoond

Wand waar bezoekers hun wensen en ideeën konden delen

Pizza-sessie voor jongeren

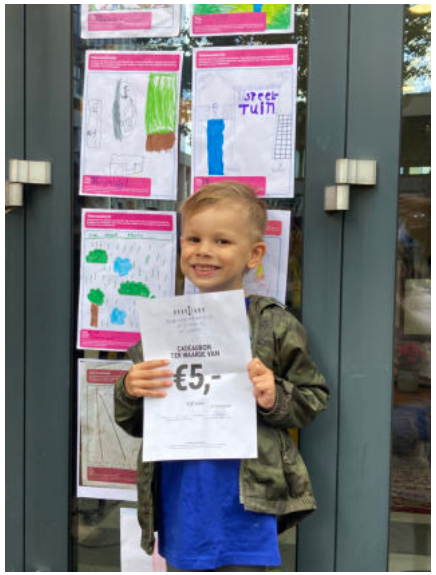
Rondwandelingen door centrum voor Provincie, IBA, Parkstad en Gemeenteraad

Workshop voor minder validen

Feestelijke slotpresentatie voor alle geïnteresseerden

Tekenwedstijd voor jongeren

Aandacht van de pers

Enkele opvallende resultaten

- ✓ Trots
- ✓ Nieuwe basis gerealiseerd

Trots

Opvallende punten

Trots óf niet trots..?

Hoe tevreden is men nu eigenlijk over het centrum? Opvallend is dat de bezoekers aan onze tijdelijke locatie een heel verdeeld beeld geven. Bezoekers geven het centrum óf een hele lage waardering óf juist een hele hoge. Een tussenweg lijkt er bijna niet te zijn.

Dit verdeelde beeld komt ook terug uit de resultaten van de enquête. Eén van de vragen gaat over trots: bent u trots als u door het centrum van Heerlen loopt? Opvallend is dat het grootste gedeelte daar negatief op antwoord (51%), tegenover 34% die positief gereageerd (15% geeft aan geen mening over dit onderwerp te hebben). Daar lijkt dus nog verbetering te zijn! Als vervolg hebben we de vraag gesteld of respondenten vinden dat het centrum van Heerlen de afgelopen jaren voor- of achter uit is gegaan. Ook hierover zijn de meningen sterk verdeeld: zo'n 39% geeft aan dat het centrum vooruit is gegaan en eenzelfde 42% zegt dat het juist achteruit is gegaan (15% zegt dat het gelijk is gebleven, 3% geeft aan geen mening over dit onderwerp te hebben).

Mensen die positief zijn hebben het vooral over:

- De energie, snelheid en het enthousiasme waarmee nieuwe projecten worden gerealiseerd die Heerlen opnieuw op de kaart zetten (zie ook volgende pagina)
- De culturele activiteiten, zoals Cultura Nova en het programma van Parkstad Limburg Theater
- Unieke winkeltjes die weer terugkomen, zoals Kabauw, de FLY Concept Store en de Tosti Bar
- Initiatieven die levendigheid brengen, zoals de terrassen op het Pancratiusplein, de Stadstuin en De Vijf Pleintjes
- De Murals

Bezoekers die negatief zijn hebben het vooral over:

- De leegstand
- Het gebrek aan groen
- Het gebrek aan samenhang (geen eenheid, uit elkaar getrokken centrum
- De lelijke gevels uit de jaren '60, '70 en '80
- De verloedering (afval, graffiti, overbodige paaltjes, afval)
- Te duur parkeren
- Gebrek aan unieke winkeltjes
- Overlast (zwervers, armoede, criminaliteit, junks)

"Er is de afgelopen jaren zoveel veranderd! 30 jaar geleden gingen bij ons om half acht de luiken dicht en mocht je niet meer naar buiten kijken vanwege de drugsgebruikers. Daar is nu bijna niets meer van te werken. Daarnaast zijn er inmiddels zoveel projecten gerealiseerd!"

"Ik neem wel eens creatieve mensen uit Amsterdam mee naar Heerlen. Die zijn dan zo verrast dat hier in Heerlen zoveel mogelijk is. Ook als ik dat vergelijk met Maastricht – een echte monumentenstad, maar tegelijkertijd kan daar niets. Ik kies bewust voor Heerlen."

"Vroeger was alles beter… Nadat de mijnen zijn gesloten gaat het alleen nog maar bergafwaarts"

Dit is mijn verhaal

Chapeau

“Ik ben in Heerlen geboren en getogen. Ik heb alle veranderingen (positief en negatief) meegemaakt de afgelopen 60 jaar. Heerlen is zeer zeker op de goede weg, maar we zijn er nog lang niet. De terrassen op Pancratiusplein zorgen voor de mogelijkheid om te ontmoeten en te begroeten. We moeten inzetten op saamhorigheid en de mogelijkheden iets voor elkaar te kunnen en willen betekenen. Geen aparte Heerlense eilandjes, maar een mooie stad waar mensen graag willen wonen en willen zijn. En vooral waar wij samen (bestuur én bewoners) trots op kunnen zijn en blijven! Pak het zwerfafval aan en de vermenigvuldiging van de duiven. Sluit de ogen niet voor de drugsoverlast en blijf bouwen aan onze mooie stad. Chapeau zo ver!”

Bezoeker die een verhaal heeft achtergelaten bij #SamenMakenWeHeerlen

Trots – met ups & downs

“In 1952 zijn we in Heerlen komen wonen. Voor mij was alles nieuw. De taal (Nederlands) had ik nog nooit gehoord. Wij spraken in Schin op Geul plat en schreven ook op school Limburgs. In het begin had ik een tolk van de Molenberg. Als kind ben je gauw ingeburgerd, er waren heel veel kinderen in onze buurt. Het was een leuke tijd. We konden een keer schaatsen in de straten. Spellen op straat, gewelding. We hadden een prachtig mooi oud Aambos, waar een hoge houten brug was en daarboven een speeltuin. Veel beukenootjesbomen. Er was ook een prieel in het bos waar live muziek werd gespreel. Een mooi wandelbos. Toen had je het nieuwe Aambos. Daar werd gesleed in de winter - het hele gebied was sleegebied. Heden ten dage is er heel veel veranderd. Het is veel te druk. Hier waar we wonen, daar ben ik wel trots op. Met al de ups en downs. Ik ben trots op Heerlen, het is fantastisch de schilderwerken overal te zien.”

Bezoeker die een verhaal heeft achtergelaten bij #SamenMakenWeHeerlen

Nieuwe basis

Opvallende punten

Gewerkt aan een nieuwe basis

Een tweede opvallend punt is dat de meeste mensen aangeven dat er de afgelopen jaren écht gewerkt is aan een nieuwe basis. Grote, kwalitatief hoogwaardige projecten met een zetten Heerlen opnieuw op de kaart. Daarbij wordt vooral verwezen naar projecten, zoals het Maankwartier, de Nieuwe Nor, de Stadstuin, de Stadstuin en het Mijnmuseum. Dit is een mooie aanvulling op andere kwaliteiten van de binnenstad, zoals het Glaspaleis/Schunck, de Pancratiuskerk en het Corio Center.

Daarnaast lijkt iedereen het erover eens te zijn dat de overlast van bijvoorbeeld drugsgebruikers de afgelopen jaren enorm is afgenomen. Dit betekent niet dat deze overlast helemaal weg is, maar de aanpak lijkt duidelijk zijn vruchten af te werpen.

Maar we zijn er nog niet..!

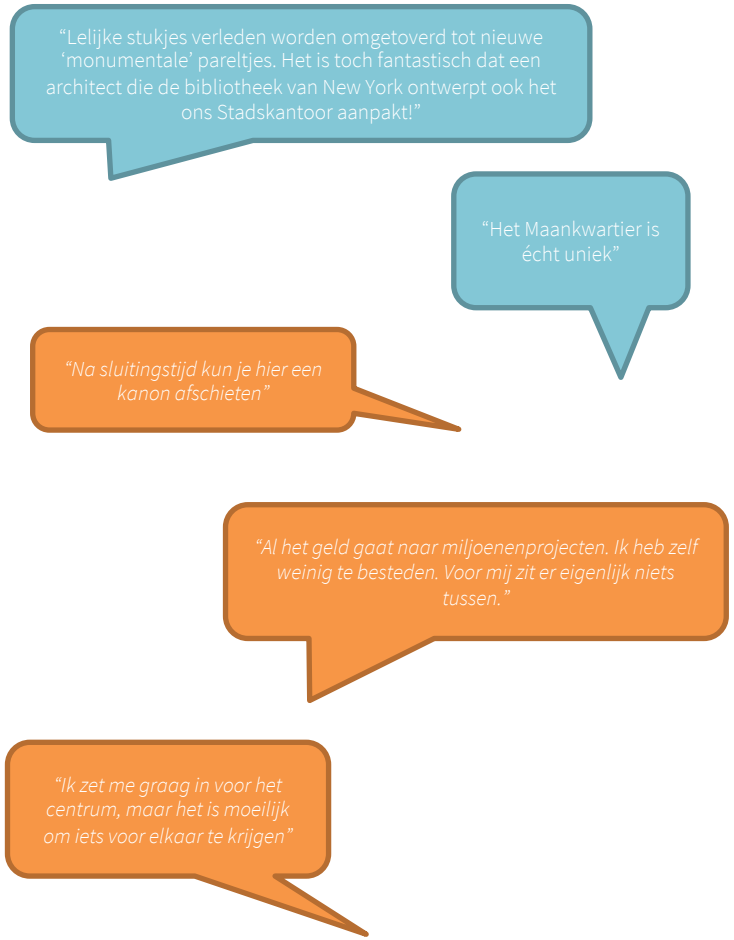
Tegelijkertijd constateren de deelnemers dat 'we er als centrum nog lang niet zijn'. Het is belangrijk dat de ingeslagen weg doorgezet wordt: de projecten die voor de komende jaren op de agenda staan moeten ook echt gerealiseerd worden, zoals bijvoorbeeld de vergroening van het Van Grunsvenplein en van de Promenade.

Daarnaast geven veel deelnemers aan dat er de afgelopen jaren vooral is geïnvesteerd in 'stenen', maar dat het uiteindelijk de mensen zijn die de stad maken. De belangrijkste vraag die wordt gesteld is dan ook hoe de levendigheid in het centrum teruggebracht kan worden.

- Altijd – het centrum is nu vooral levendig tussen 10 en 17 uur, daarna 'kun je er een kanon afschieten' (zoals verschillende deelnemers het benoemen). Het vergroten van de levendigheid vraagt om een mix van meerdere functies. Naast horeca & winkelen zou er meer aandacht moeten zijn voor wonen, werken, leren en recreëren.

- Voor iedereen – de huidige ingrepen hebben veel betrekking op een homogene groep. Een levendig centrum beantwoordt ook de behoefte van alle doelgroepen: jongeren, ouderen, kinderen, lage inkomens, hoge inkomens, alle nationaliteiten, etc.

- Mét de mensen - Een levendig centrum maak je niet alleen als overheid, maar vooral mét de mensen uit de stad. Initiatieven als de Stadstuin krijgen buitengewoon veel waardering. De vraag is dan ook hoe de komende jaren de kracht van dergelijke initiatiefnemers beter ingezet kan worden.

Raamwerk voor uitwerking

Raamwerk

Voor verdere uitwerking

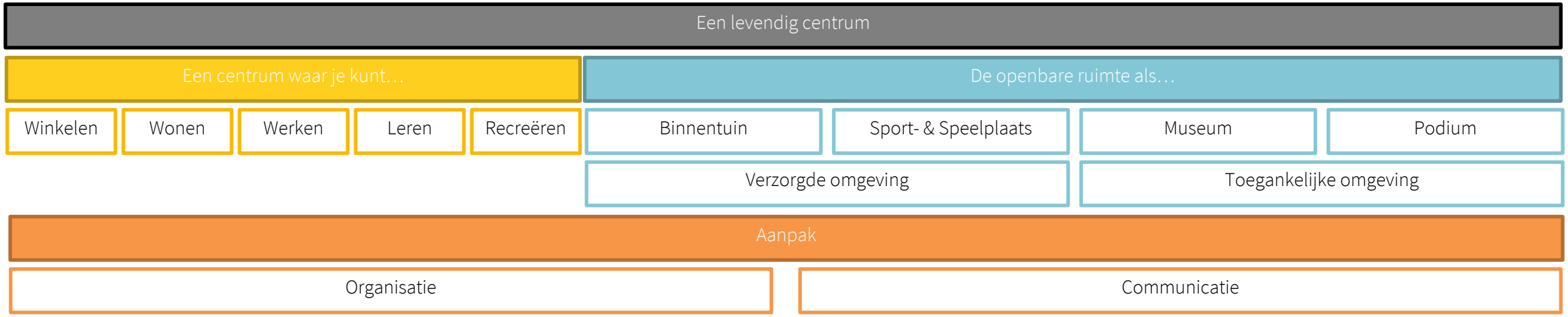
Een levendig centrum

We hebben de wens om tot een levendiger centrum te komen als basis genomen voor de verdere uitwerking van dit document.

Een levendig centrum:

- Is een plek waar je kunt winkelen, wonen, werken, leren en recreëren
- Heeft een aantrekkelijke openbare ruimte, die bijvoorbeeld dienst doet als binnentuin, sport- en speelplaats, museum, podium (en is daarnaast altijd verzorg en toegankelijk)
- Is gemaakt mét de mensen (en dat vraagt iets ten aanzien van de organisatie en de communicatie)

Hieronder hebben we dit schematisch weergegeven. In de volgende hoofdstukken worden deze ‘blokken’ verder uitgewerkt.

2. Gevarieerd centrum

Mix van functies

Centrum – mix van functies

Inleiding

Inleiding

Deelnemers geven aan dat het centrum vaker moet ‘bruisen’. Na 17 uur, het sluiten van de winkels, is het ‘uitgestorven’ en ‘kun je er een kanon afschieten’. Het is belangrijk dat je in het centrum meer kunt doen dan alleen winkelen, bijvoorbeeld wonen, leren, werken en recreëren. Dat sluit natuurlijk aan op ontwikkelingen die overal in Nederland (en daarbuiten) spelen. Het ‘winkelen’ verplaatst zich steeds meer naar ‘online’ en de binnensteden veranderen van ‘places to buy’ naar ‘places to be’.

In de enquête hebben we de vraag gesteld waarvoor men nu graag naar het centrum gaat. Het merendeel geeft aan voor de horeca te komen, gevolgd door winkelen en evenementen. Onder ‘andere’ redenen wordt bijvoorbeeld het volgen van muziekles, het lopen van een rondje, het bezoeken van de markt en een kerkbezoek genoemd.

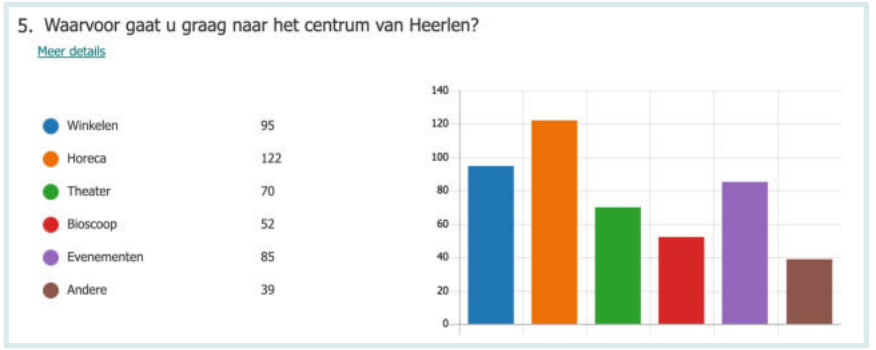
In dit hoofdstuk staan we stil bij de verschillende functies. Achtereenvolgens:

- Winkelen
- Wonen
- Werken
- Leren
- Recreëren

Per thema geven we weer:

- Wat goed gaat en wat beter kan
- Welke projecten al opgestart zijn
- Wat de focus voor de komende jaren zou kunnen zijn

Een centrum waar je kunt…

… winkelen
… wonen
… werken
… leren
… recreëren

Een centrum waar je kunt **winkelen**

Winkelen

Wat gaat goed en wat kan beter?

Hieronder hebben we weergegeven wat deelnemers zeggen over het winkelen in het centrum: wat gaat goed, wat kan beter en wat zouden we de komende jaren moeten doen.

Wat gaat goed?

Winkels
- Het aanbod is goed
- Er zijn veel winkels – je hebt alles bij de hand
- Het is leuk om te winkelen
- Er komen de laatste tijd ook weer nieuwe winkels
- Het aanbod wordt breder
- Er zijn steeds meer leuke winkels
- Het aanbod is complementair aan Maastricht
- De wekelijke markt trekt veel mensen aan
- Schunck is de Bijenkorf in het klein

Wat kan beter?

Aanbod
- Er is te weinig diversiteit
- Jammer dat speciale winkels (boetiekjes) weg zijn
- “De meeste bondjassen werden ooit in Heerlen verkocht”
- Er is te veel eten en drinken
- Er is behoefte aan meer kleine horeca tussen de winkels in
- Er is te weinig kledingwinkelaanbod, bijvoorbeeld voor jongeren
- Er mist een dierenwinkel

Leegstand
- Het is jammer dat winkels vertrokken zijn
- Er is veel leegstand
- Het wordt steeds rustiger
- Het centrum moet opnieuw essentieel worden

Winkelgebied
- Het winkelgebied moet veel compacter
- Het Loon maakt het centrum te groot en concurreert

Outlets
- Er zijn te veel outlets
- Goede tussentijdse oplossingen ontbreken
- De tijdelijke invullingen geven geen leven aan de stad

Betaalbaarheid
- Het centrum is voor verschillende doelgroepen te duur (zoals jongeren)

Wat moeten we doen?

Winkels
- Trek meer winkels aan, zoals de Primark, Starbucks, Zara, boetiekjes (kleinere winkeltjes) en mannenwinkels
- Zorg voor een meer divers aanbod
- Stuur op een langer verblijf door functies te mixen
- Werk gericht aan het imago van een straat: wees kritisch op de plek van nieuwe initiatieven

Winkelgebied
- Maak het centrum compacter
- Plaats de winkels van ‘t Loon naar de stad.
- Houdt ‘t Loon in stand, maar verbeter de verbinding via de stadsschouwburg met het centrum
- Geef het centrum een andere functie (winkelen is verleden tijd)

Tijdelijke opvulling leegstand
- Pak de leegstand goed aan, zorg dat lege winkels worden gevuld
- Stuur op pop-up initiatieven die sfeer brengen
- Minder tijdelijke invulling in leegstand panden

Winkelen

Projecten die al lopen

Er lopen al verschillende initiatieven rondom het thema winkelen. Hieronder hebben we enkele voorbeelden weergegeven.

Foto: Gemeente Heerlen

Atelier Stadsrevisie
6 panden met originele gevels verrijken de omgeving en verbinden de stad.

Foto: heerlenmijnstad.nl

Kakauw en F.L.Y. Concept Store
Nieuwe concepten zijn een aanwinst krijgen een hoge waardering. Voorbeelden zijn Kakauw en de F.L.Y. Concept Store.

Winkelen

Inspiratie

Ook op andere plaatsen is het thema winkelen actueel. Hieronder enkele voorbeelden ter inspiratie

Foto: novocom.top

Boetieks en grote ketens

Er is behoefte aan kleine, unieke winkels waar de lokale ondernemer centraal staat en gesteund kunnen worden. Daarnaast is onder de jonge doelgroep ook een behoefte aan grote winkels zoals Zara en Primark.

Foto: IF

Opfleuren van leegstand

Door het creatief invullen van leegstaande etalages wordt er beleving toegevoegd aan het centrum. Met een ”ontdekkingsreis”, leuke weetjes of het gebruik van kunst.

Foto: Studio Hyphen

De 15-minuten stad

De behoefte groeit om snel en eenvoudig aan vrijwel alle behoeften te kunnen voorzien in een stad. Het concept van de 15-minuten stad speelt in op deze behoeften door functies te mengen, lopen en fietsen voorrang te geven en een compacter centrum te creëren.

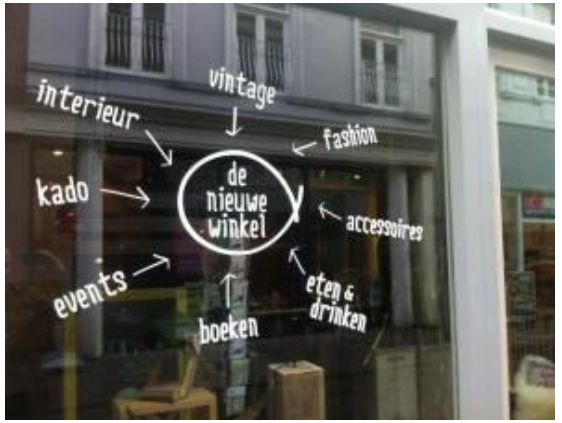

Foto: Missethoreca.nl

Blurring winkels

Door trendwatchers gezien als toekomst van Retail en horeca: winkels die een combinatie bieden van productverkoop, horeca, vrije tijd en dienstverlening in één belevingswereld of ruimte.

Winkelen

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1

Blijf werken aan het aantrekken van nieuwe winkels

Specifiek worden de Primark, Starbucks, Zara, kledingwinkels voor jongeren en boetiekjes vaker genoemd. Denk daarbij ook aan de verschillende doelgroepen: zo kunnen trendy winkels voor gebruikte kleren of meubelen een prima aanvulling zijn. Zorg ervoor dat het aantrekkelijk is voor bijvoorbeeld kleine winkels om zich in het centrum te vestigen. De Oranje Nassaustraat is bijvoorbeeld goedkoper omdat deze net buiten het (kern-)winkelgebied ligt. Dat is interessant voor startende winkeliers.

2

Werk gerichter aan het imago van een straat of wijk

Wees kritisch op wat voor type winkels zich ergens vestigen. Door bepaalde winkels te clusteren ontstaan interessantere gebieden die zichzelf beter kunnen onderscheiden en profileren. Zoek daarbij naar een goede mix van horeca en winkelen. Voor de volledigheid: de invloed van bijvoorbeeld de gemeente is beperkt. Als voldaan wordt aan het bestemmingsplan zijn er weinig mogelijkheden om te sturen. Een duidelijke gebiedsprofilering kan bijvoorbeeld helpen.

3

Blijf werken aan het compacter maken van het winkelgebied

Blijf het aantal vierkante meters aan winkeloppervlak verkleinen. Besteed bijvoorbeeld meer aandacht aan ‘t Loon: óf verbeter de routing met het centrum, óf stuur op het verplaatsen van deze winkels naar het centrum.

4

Maak leegstaande panden aantrekkelijker

Maak afspraken met eigenaren om de binnenkant netjes achter te laten en de buitenkant schoon te houden. Zoek bij tijdelijke invullingen vooral naar opties die daadwerkelijk een bijdrage leveren aan een bruisende binnenstad, dus plekken waar daadwerkelijk iets gebeurt in plaats van waar alleen iets getoond wordt. Goede voorbeelden zijn het beschikbaar stellen van het pand op de Promenade aan ons project en aan Hogeschool Zuyd.

Een centrum waar je kunt **wonen**

Wonen

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

- Heerlen heeft ruimte om woningen toe te voegen (veel omringende steden hebben dit niet)
- Er worden nieuwe woningen in het centrum gebouwd
- Er zijn nieuwe bestemmingsplannen, zoals City West
- De inzet is er om tot meer woningen in de stad te komen

Wat kan beter?

- Er is weinig woningaanbod
  - Het aanbod is laag
  - Woningen zijn snel weg
- Er zijn te weinig:
  - Betaalbare koopwoningen
  - Woningen voor jongeren (huur en koop)
  - Woningen voor ouderen
  - Appartementen met balkon
- Let op dat het centrum geen veredelde woonwijk wordt
- Let op verpaupering:
  - Door illegale bewoning
  - Door slecht onderhoud (zoals het Koopmanshuis)
- Geef meer inzicht in de transformatieopgave woningbouw

Wat moeten we doen?

- Plaats woningen in leegstaande winkels
- Stimuleer wonen boven de winkels
- Bouw meer woningen
- Voorzie in de woningbehoefte voor jongeren en ouderen
- Kom met vernieuwende concepten:
  - Combinaties wonen en werken
  - Nieuwe woonconcepten voor ouderen, zoals levensloopbestendige woningen
  - Studentenhuisvesting in de binnenstad
  - Meer-generatie-woningen

Wonen

Projecten die al lopen

Foto: Gemeente Heerlen

Schinkelkwadrant Noord
130 eigentijdse woningen in een straat met een rijk verleden

Foto: Gemeente Heerlen

Schinkelkwadrant Zuid
98 stadswoningen in het groene hart van Heerlen

Foto: Rob Ponsen

Renovatie Rabobank gebouw
Gemeentelijk monument met 6 woningen

Foto: www.limburger.nl

Studentencampus Putgraaf
Beddenhuis Heerlen wordt moderne studentencampus.

Sporthuis Diana (Pancratiusstraat)
36 instapvriendelijke woningen voor net afgestudeerde starters in een bruisend stadsdeel.

Wonen

Inspiratie

Foto: K_Dekker

Combinatie Wonen & Werken

Het H-Park in Hilversum wordt volledig gerenoveerd om er een unieke samensmelting van kantoren, woonunits en horeca van te maken.

Foto: De Gelderlander

Woningen op pantoffelafstand

Nieuwe woonvorm voor ouderen, waarbij voorzieningen worden gedeeld en op ‘pantoffelafstand’ van alle voorzieningen.

Foto: Sanne Donders (in Algemeen Dagblad)

Project Wonen in Winkels

De gemeente Rotterdam wees twaalf leegstaande aan. Hiermee willen wij het goede voorbeeld geven, door winkels in ons bezit aan te bieden als kluswoning om daarmee de winkelstructuur te verbeteren

Foto: MGH Mütterzentrum Fürth

Meergeneratiewoning Stadt Fürth

Een huis in Bayern - van boven tot beneden in volle leven – gericht op senioren, families en kinderen. Inclusief - alle doelgroepen kunnen meedoen.

Wonen

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1

Blijf werken aan het transformeren van winkels naar woning en stimuleer het wonen boven winkels, maar besteed meer aandacht aan specifieke doelgroepen
Wonen is een prima alternatief voor het overschot aan winkeloppervlakte. Het aanbod van woningen is laag en beschikbare woningen zijn ook snel weer weg. Blijf daarom werken aan de transformatie van winkelen naar wonen. Besteed meer aandacht aan bepaalde doelgroepen. De woningen die nu vaak beschikbaar zitten vaak in een hoger prijssegment. Jongeren hebben bijvoorbeeld behoefte aan betaalbare woningen en ouderen aan levensbestendige woningen.

2

Verken nieuwe woonconcepten
Zoek naar nieuwe woonconcepten die het centrum van Heerlen versterken. Inspiratie kan gevonden worden in andere steden, zie de vorige pagina met voorbeelden over unieke woon-werk combinaties, meer-generatie-woningen en het project ‘wonen in winkels’.

3

Let op verpaupering en onderhoud
Spreek eigenaren aan op hun rol om panden goed te blijven onderhouden.

Een centrum waar je kunt **werken**

Werken

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

- Er komen meer goede ondernemers: kracht van onderuit
- Steeds meer jong bloed in onderneming is positief
- De gemeentelijke organisatie komt terug in een nieuw stadskantoor
- Er is een link met Brightlands (lezingen, computertechniek)

Wat kan beter?

- DSM
  - DSM moet blijven (“schandalig dat ze weg gaan”)
  - DSM aanspreken op verantwoordelijkheid
- Vindbaarheid
  - In het centrum is weinig aanbod van werk
  - Er is armoede en er zijn weinig kansen
  - Het is moeilijk om te weten waar de baantjes zijn
  - Beperkte hulp gemeente aan werkloze jongeren
- Ondernemers moeten voldoen aan steeds meer regels
- Moet laagdrempelig zijn

Wat moeten we doen?

- DSM
  - Vraag DSM om een afscheidsgift
- Ondersteuning
  - Hulp voor ondernemers
  - Budget voor mensen die het nodig hebben
- Werkgelegenheid
  - Zet leegstaande panden in als werkplekken voor ZZP-ers
  - Meer banen creëren tegen armoede, bijvoorbeeld door een trotse stadsbrigade met werkloze mensen te introduceren. Of Streetworkers om contact te leggen met verslaafden.
  - Creëer banen voor jongeren (15-16 jaar)

Werken

Toelichting

Foto: Gemeente Heerlen

Stadskantoor

Werken in een duurzame omgeving.

Werken

Inspiratie

Foto: Naber bedrijfshuisvesting

“De Plint”
Unieke bedrijfsruimten in het centrum van Tilburg. Een inspirerende werkomgeving waar ambitieuze ondernemers zich vestigen in één gebouw.

Foto: Coffeelab

Coffeelab
Horeca die toegankelijk is met een prettige sfeer, en niet te vergeten goede koffie. Dit spreekt jongeren en zzp-ers aan die gewend zijn om flexibel te werken.

Foto: StartDock

StartDock
Een flexibele werkomgeving voor startende ondernemers. Met ruimte om te vergaderen en een actieve ondernemers community.

Foto: bank15.nl

Bank 15
Met vallen en opstaan ondernemerschap ervaren. Een kweektuin / experimentele omgeving voor startende ondernemers om bekendheid te krijgen en de eerste groei door te maken.

Werken

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1

Stimuleer kleine bedrijven om zich in het centrum te vestigen

Kleine bedrijven vestigen zich nu nog vaak net buiten het centrum, bijvoorbeeld in Carbon 6. Dit draagt niet bij aan de levendigheid van het centrum. Onderzoek de mogelijkheden waardoor deze bedrijven zich in het centrum kunnen vestigen. Creëer bijvoorbeeld aantrekkelijke werkruimtes voor startende bedrijven (flexibel, creatief, betaalbaar).

2

Creëer laagdrempelige banen in het centrum

Het gebrek aan werkgelegenheid is in Heerlen relatief hoog. Bekijk of je als gemeente laagdrempelige banen kunt creëren in het centrum, bijvoorbeeld om de stad schoon te houden of om toeristen door de stad te leiden.

3

Maak het centrum een experimenteergebied voor andere bedrijven

Het kan aantrekkelijk zijn om andere bedrijven meer gebruik te laten maken van het centrum. Een goed voorbeeld is Hogeschool Zuyd, welke met de ICT afdeling tijdelijk op de promenade gaat zitten. Maar ook bijvoorbeeld Brightlands kan meer betrokken worden: het centrum kan een pilotlocatie zijn om nieuwe concepten uit te proberen (bijvoorbeeld op basis van big data, maar ook door praktisch inzichtelijk te maken welke bijdragen nieuwe technieken kunnen leveren aan een verlichtingsplan.

Een centrum waar je kunt **leren**

Leren

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

- Er zijn veel onderwijsinstellingen in Heerlen
- Er zijn plannen om het onderwijs terug naar het centrum te halen

Wat kan beter?

- Het onderwijs zit buiten het centrum
- Studenten/leerlingen maken geen/te weinig gebruik van het centrum
- Het Maankwartier had benut kunnen worden voor onderwijs

Wat moeten we doen?

- Goede opleidingen behouden
- Opleidingen naar het centrum verplaatsen:
  - Basisonderwijs
  - Voortgezet onderwijs
  - MBO en HBO
- Studenten verleiden om meer gebruik te maken van het centrum
  - Voorzieningen voor studenten in het centrum realiseren
- Meer opleidingen naar Heerlen trekken
  - Campus Universiteit Maastricht in Heerlen
  - Faculteit Universiteit Maastricht in Heerlen
- Kleine initiatieven
  - Robotica lessen voor kinderen

Leren

Inspiratie

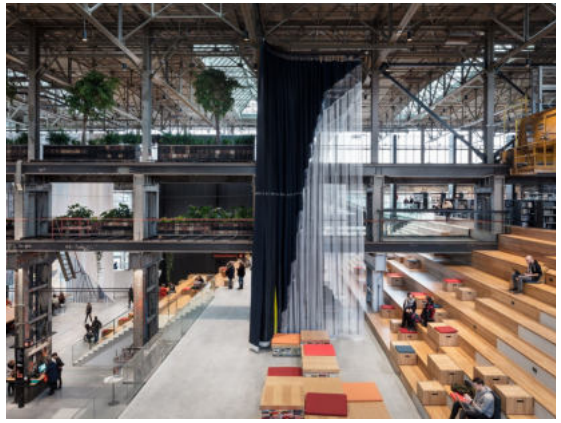

Foto: Archello

Lochal Tilburg

In een voormalig Locomotiefhal in het centrum is ruimte gemaakt om te leren, studeren, ontmoeten, vergaderen, ondernemen, onderzoeken, creëren, exposeren en te presenteren.

Foto: servicesciencefactory.com

Campus binnenstad Maastricht

Vanuit campussen in de binnenstad werkt University Maastricht aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken op het gebied van bedrijfskunde, recht en cultuur.

Foto: Leuketip.nl

Ontdekfabriek Eindhoven

In een oude Philips fabriek genieten kinderen van een gave speelfilm en kunnen ze volop spelen en uitvindingen bouwen. Binnen én buiten!

Foto: Het Laatste Nieuws

Stedelijke basisschool

Een nieuwe basisschool in het midden van het centrum. Dit draagt bij aan de verjonging van het centrum en haalt leren naar de stad.

Leren

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1

Blijf inzetten op het onderwijs terug naar de binnenstad

Er zijn plannen om het onderwijs terug te brengen naar de binnenstad. Zo hebben bijvoorbeeld Hogeschool Zuyd en Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) de intentie om terug te keren naar het centrum. Blijf hierop inzetten. Ook deze onderwijsinstellingen hebben meerdere opties. Probeer het aanbod op korte termijn zo concreet mogelijk te maken, zodat deze instellingen weten waar zij aan toe zijn.

2

Aantrekkelijke voorzieningen voor studenten

Zorg voor aantrekkelijke voorzieningen voor scholieren en studenten. Zo hebben scholen de behoefte aan een sportcomplex en aan een omgeving die veilig en goed ontsloten is. Biedt daarnaast aantrekkelijke faciliteiten voor studenten, bijvoorbeeld een inspirerende bibliotheek waar je meer kunt dan alleen studeren, maar ook bijvoorbeeld ontmoeten, vergaderen, ondernemen, exposeren en presenteren.

3

Ontdekgebied voor kinderen

Zorg dat er ook voor kinderen van alles te ontdekken en te leren valt in het centrum. Een bezoeker aan SamenMakenWeHeerlen wilde bijvoorbeeld Robotica lessen voor kinderen organiseren. Andere steden hebben bijvoorbeeld een ‘speelfabriek’ of een ruimte waar ze met nieuwe media kunnen experimenteren.

Een centrum waar je kunt **recreëren**

Recreëren

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

Algemeen
- Er is genoeg te doen in het centrum
- Er is voor alle leeftijden wat te doen (ook voor kinderen en jongeren)
- Het aanbod is anders dan bijvoorbeeld Kerkrade en Maastricht

Horeca
- Het centrum heeft leuke restaurants
- Het Pancratiusplein is leuk – de plek om anderen te ontmoeten
- Sinds corona staan er ook terrassen op Pancratiusplein. Dat is veel gezelliger en moet zo blijven
- Er komen ook meer terrassen bij het stationsgebied
- Er komen nieuwe concepten, zoals The New Yorker en het Wafelwinkeltje
- Het eten uit het centrum kan thuisbezorgd worden (Uber)

Theater
- Het theaterprogramma is van hoog niveau
- De Nieuwe Nor is een aanwinst
- Er zijn veel kansen voor Royal

Musea
- De basis is gelegd voor een culturele infrastructuur
- Het Nederlands Mijnmuseum is een aanwinst
- Het Thermenmuseum wordt van een hoog niveau
- Toegankelijk archeologisch depot

Overig
- Er komt een centrumbad
- Kunstinitiatieven in leegstand

Wat kan beter?

Sfeer
- Het bruisende uit de jaren ‘80 en jaren ‘90 is verdwenen - het bruisende ontbreekt
- Het centrum mist gezellige plekken waar je kunt samenkomen

Horeca
- Er is geen echte ‘restaurantstraat’

Jongeren
- Er is te weinig voor de jongeren. Jongeren worden nog te vaak gezien als het probleem, maar we moeten denken vanuit de jongere generatie
- Het centrum mist een buitenplek voor tieners die laagdrempelig (stadstuin gaat weg)
- Er is geen echte uitgaansgelegenheid

Zwembad
- We missen een zwembad (alleen zwembad in Hoensbroek)
- Het nieuwe zwembad stelt weinig voor
- Waarom komt het nieuwe zwembad langs de begraafplaats?

Wat moeten we doen?

Horeca
- Stimuleer meer kleine horeca overdag, zoals een speciale koffiebar, klein cafeetje, delicatessen
- Stimuleer terrasjes tussen de winkels
- Stimuleer diversiteit in restaurants

Worstenhemel
- Worstenhemel is een lelijk ontwerp - niet realiseren
- Verplaats de worstenkiosk - mooie panden vallen weg: zet de gevel van de apotheek in spotlight
- Plaats een mooie kiosk voor optredens
- Maak een mobiel podium in de stijl van de Worstenhemel (maar dan zonder worst)

Kunst
- Trek de cultuur naar buiten
- Plaats meer kunst en cultuur op verschillende plekken in de stad
- Geef podium aan alle kunst, niet alleen de verf
- Zoek meer culturele invullingen

Royal
- Maak het programma van de Royal meer toegankelijk, toon bijvoorbeeld ook Hollywood films
- Bouw Royal uit tot een concept met eten en drinken
- Zorg voor promotie van de Royal

Locatie voor talenten
- Zorg voor een vaste/permanente locatie voor ‘t Pand
- Gebruik een leegstaand pand om de talenten van Heerlen te laten zien (muziek/kunst/verhalen)

Recreëren

Projecten die al lopen

Foto: Nieuwe Nor

De Nieuwe Nor
Poppodium met ruimte voor 750 muziekliefhebbers.

Foto: delimburger.nl

Worstenhemel
Stadspodium voor vertier op ‘hoog niveau’.

Foto: Gemeente Heerlen

Royal
Nostalgische broedplaats van 5.000 m2 voor film, cultuur en creativiteit.

Kantoortoren Heerlen maakt plaats voor zwembad

Jean van Hoof - Geplaatst op dinsdag 1 juni 2021 - 15:58

Het nieuwe zwembad in het centrum van Heerlen komt aan de Putgraaf op de plaats waar nu tijdelijk het stadskantoor is gevestigd. Het moet begin 2024 open gaan.

De locatie kreeg uiteindelijk de voorkeur boven een plek aan de Groene Boord.

Romeins badhuis

Volgens wethouder Peter van Zutphen (SP) had de Putgraaf drie voordelen. Ten eerste zijn de eenmalige kosten 1,2 miljoen lager omdat het huidige onderkomen voor ambtenaren en gemeentebestuur toch gesloopt zou worden en daar ook budget voor was uitgetrokken. Dat is al in 2017 besloten. Op de tweede plaats staat de herontwikkeling van het gebied geen andere ontwikkelingen in het centrum in de weg. Ten derde past het binnen het verhaal van het Romeinse verleden van Heerlen. Langs het zwembad stroomde destijds de watertoevoer naar het Romeins badhuis. Hoe daar precies aandacht aan wordt besteed, wordt nog bekeken.

Lees ook: Nieuwe exploitant zwembad Hoensbroek en Heerlen

Mijnwater

"Dit besluit kondig ik met enige trots aan", aldus wethouder Van Zutphen. "We vervangen een gedateerd

Foto: 1Limburg.nl

Zwembad
Op de plaats van het huidige stadhuis wordt een zwembad gerealiseerd.

Recreëren

Projecten die al lopen

Foto: Gemeente Heerlen

Mijnmuseum
Mijnmuseum brengt datgene wat vergeten, bedolven, bedekt of opgeborgen is van onder- naar bovengronds.

Foto: thermenmuseum.nl

Romeins Museum
Een nieuw gebouw voor het oudste stenen gebouw van Nederland.

Recreëren

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1

Blijf het 'terrassenleven' stimuleren

Maak het ook na corona mogelijk om het Pancratiusplein te gebruiken als terras. Stimuleer op andere plaatsen dat kleinschalige horeca toegevoegd kan worden, als goede mix tussen de winkels (zo wordt bijvoorbeeld de Tosti Bar vaak als goed voorbeeld genoemd). Daarnaast verwijzen deelnemers ook naar andere steden, waar vaak een straatje is met gezellige restaurants. Kijk of daar ook in Heerlen mogelijkheden voor zijn (als aanvulling op het Pancratiusplein, wat ook meer gericht is op uitgaan).

2

Cultureel programma voor alle doelgroepen

Het culturele programma is in Heerlen van een hoogwaardig niveau. Tegelijkertijd wordt vaak opgemerkt dat het programma ook toegankelijker kan zijn. In Royal kunnen ook toegankelijkere Hollywood films getoond worden. Tijdens evenementen kan er ook meer Hollandse muziek op de agenda staan. Daarmee wordt een breder publiek aangesproken.

3

Kiosk om op te treden

Maak het makkelijker om 'spontaan op te treden'. Realiseer bijvoorbeeld de plannen om een nieuwe kiosk te introduceren waar laagdrempelig kan worden opgetreden. De plannen voor de Worstenhemel krijgen veel kritiek ('smakeloos', 'wie gaat daar nou staan optreden'). Daarnaast wordt aangegeven dat de Worstenhemel nu net voor een aantal mooie panden staat – die kwaliteit kan beter benut worden.

4

Geef blijvend ruimte aan creatievelingen

Jongen kunstenaars hebben nu een tijdelijke locatie in het centrum van Heerlen: PAND. Zorg ervoor dat hier ook een structurele oplossing voor gevonden wordt, zodat die creativiteit ook op termijn kan worden behouden.

Conclusies

Conclusies

Gevarieerd centrum

Een centrum waar je kunt…

Winkelen
1. Blijf werken aan aantrekken nieuwe winkels
2. Werk gerichter aan het imago van een straat of wijk
3. Blijf werken aan het compacter maken van het winkelgebied
4. Maak leegstaande panden aantrekkelijker

Wonen
1. Blijf werken aan transformatie van winkels naar woningen, maar heb aandacht voor specifieke doelgroepen
2. Verken nieuwe woonconcepten
3. Let op verpaupering en onderhoud

Werken
1. Stimuleer kleine bedrijven om zich in het centrum te vestigen
2. Creëer laagdrempelige banen in het centrum
3. Maak het centrumgebied een experimenteergebied voor andere bedrijven

Leren
1. Blijf inzetten op het terughalen van het onderwijs naar het centrum
2. Zorg voor specifieke voorzieningen voor studenten in het centrum
3. Zorg voor een ontdekgebied voor kinderen

Recreëren
1. Blijf het terrasenleven stimuleren
2. Cultureel programma voor alle doelgroepen
3. Realiseer een kiosk om op te treden
4. Geef blijvende ruimte aan creatievelingen

3. Openbare ruimte

Aantrekkelijke openbare ruimte

Centrum – Openbare Ruimte

Inleiding

Inleiding

Zoals in de introductie al omschreven, is een aantrekkelijk centrum meer dan alleen de gebouwen die er staan. Een levendig centrum heeft ook een aantrekkelijke openbare ruimte waar je kunt verblijven. Ook deze openbare ruimte speelt in op de behoeften van de verschillende doelgroepen.

In dit hoofdstuk staan we stil bij deze openbare ruimte. We hebben de resultaten uit het participatieproces geclusterd naar de openbare ruimte als:

- Binnentuin
- Sport- en speelplaats
- Museum
- Podium
- Verzorgde omgeving
- Toegankelijke omgeving

Net als in het vorige hoofdstuk geven we per thema weer:

- Wat goed gaat en wat beter kan
- Welke projecten al opgestart zijn
- Wat de focus voor de komende jaren zou kunnen zijn

De openbare ruimte als…

… binnentuin
… sport- en speelplaats
… museum
… podium
… verzorgde omgeving
… toegankelijke omgeving

De openbare ruimte als **binnentuin**

Binnentuin

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

Stadstuin
- De deelnemers zijn trots op de stadstuin: “De stadstuin is fantastisch!”
- De stadstuin is mooi, de stadstuin leeft
- Dé ontmoetingsplaats voor jongeren
- Een vrijplaats voor jongeren

Overige
- De bomen op de Bongerd
- Lichtjes in de bomen
- Inrichting van de 5 pleintjes
- Plannen voor vergroening
- Het bankje op de promenade
- Veel zitplekken
- Het strandje

Wat kan beter?

Groen
- Het centrum moet groener – er is behoefte aan groene plekken
- Er is behoefte aan openbare (niet commerciële) groene verblijfsruimte
- Daarbij ook meer aandacht voor klimaat en duurzaamheid
- Er is groen beloofd, zoals bomen
- De natuur ligt te ver buiten de stad

Water
- Er is behoefte aan meer water in het centrum

Stadstuin
- De stadstuin verdwijnt
- Stadstuin is rommelig

Stadspark
- Er is geen stadspark met banken en fontein

Duurzaamheid
- Inzet op duurzaamheid

Ontmoeten
- Ontmoetingsplek voor ouderen mist
- Weinig openbare zitplaatsen

Wat moeten we doen?

Algemeen
- Groen is rustgevend - vergroen het stadscentrum zodat het goed verpozen is
- Vergroenen is meer dan ‘mooi’ of ‘koel’
- Zorg voor veel meer groene plekken
- Hanteer een integrale aanpak die gericht is op bewegen, gezondheid, ontmoeten
- Combineer groen, water en zitplekken in de ruimte tussen de gebouwen
- Zorg voor meer schaduwplekken
- Voer een ‘Franse stijl’ door in het centrum (vergroening en gezelligheid)

Groen Stadspark
- Realiseer een stadspark met banken en fontein
- Bijvoorbeeld aan de parallelweg (tussen kinderstad en maankwartier)

Stadstuin
- Geef de Stadstuin een permanente locatie
- Liefst groter en in het centrum

Groene pleinen/ tuinen
- Vergroen het schouwburgplein met mobiel groen (zodat evenementen nog steeds kunnen)
- Start een belevingstuin (sociale inclusie)
- Maak groentetuintjes voor kinderen
- Laat tuinen adopteren door bewoners / verstrek een box met zaadjes
- Gebruik Piet Oudolf als inspiratie

Binnentuin

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

-

Wat kan beter?

-

Wat moeten we doen?

Groene verbindingen
- Creëer een groen lint door de stad
- Maak van de Promenade een groen lint met ruimte voor groen, water en ontmoeten
- Maak van een groen lint een plukroute

Groene muren en daken
- Muurtuinen
- Groene daken
- Verblijfsparken op daken

Kleinere initiatieven
- Plaats bloemen aan lantaarnpalen
- Plaats bloembakken op het station

Klimaat
- Plant meer bloemen om insecten te lokken
- Gebruik groen om klimaatbestendig te worden (Co2, hittestress)

Water
- Water in de stad geeft rust en is leuk
- Realiseer meer water in Heerlen
- Zorg voor water op de Promenade (net als vroeger)
- Zorg voor water op de Bongerd (net als vroeger)
- Zorg voor kwalitatieve verblijfsplekken met stromend water
- Trek jonge gezinnen aan dmv water en zand

Verblijven
- Realiseer meer plekken waar je kunt ontmoeten en verblijven, chillen en hangen
- Ontmoetingsruimte in de openbare ruimte – voor iedereen toegankelijk
- Zorg voor meer zitbanken, bijvoorbeeld bij de Smulbar en de Kromme Toeter
- Maak er iets bijzonders van – bijvoorbeeld met mozaïek-bankjes, opvallende gouden letters, of teksten op de bankjes

De 5 pleintjes

“Dicht bij elkaar gelegen, in het hart van het Centrum van Heerlen, zijn De Vijf Pleintjes te vinden: Wilhelminaplein, Betaplein, Schelmenhofje, Morenhoek en Luciushof. De pleintjes hebben elk hun eigen ambiance, maar zijn ook “familie” van elkaar. Samen vormen ze het bruisend en intieme hart van de stad, het creatieve decor voor vele culturele en sociale activiteiten. Een kleinschalige infrastructuur die ontmoetingen tussen bezoekers, bewoners en ondernemers stimuleert.”

Stichting De Vijf Pleintjes en de ondernemers van De Vijf Pleintjes werken samen aan de verdere ontwikkeling van deze pleintjes. “Onze visie komt neer op het kleinschalig nastreven van vier speerpunten: verbreden partnership, vergroten organisatie-kracht, aanpakken van de fysieke kwaliteit én het stimuleren van evenementen. Dus: een aanpak van onderop, kleinschalig en kort bij de gebruikers. Dit zal onze bijdrage zijn aan de verblijfskwaliteit in een duurzame en groene omgeving. Een actieve bijdrage van de individuele ondernemers is daarbij noodzakelijk als het gaat om het continue verbeteren van het aanbod en de sfeer op De Vijf Pleintjes.”

Binnentuin

Projecten die al lopen

Foto: Gemeente Heerlen

Promenade
De groene stadsetalage van 3400 m2 openbare ruimte waar men kan ontmoeten en experimenteren.

Foto: Gemeente Heerlen

Van Grunsvenplein
Recreëren en ontmoeten in de groen stadsfoyer: podiumplek voor cultuur.

Foto: Gemeente Heerlen

Raadhuisplein
Vergroening met verwijzing naar het rijke Romeinse verleden.

Foto: Gemeente Heerlen

Spoorsingel
Fysieke ruimte beter aansluiten op de rest van de binnenstad.

Binnentuin

Inspiratie

Foto: limburger.nl

Bottom up – Stadstuin Heerlen
Initiatief van groep bewoners uit Heerlen en Parkstad. Een tijdelijke groene oase realiseren op het terrein van Schinkel-Zuid. Een plek voor stads-tuinieren, ontmoeting, spel en sport.

Foto: Fiedel van der Hijden

Water in de stad
Een kunstwerk met water draagt bij aan de uitstraling van de stad, zorgt voor verkoeling en is een speelplek voor kinderen (The Playground Project - Bundeskunsthalle Bonn).

Foto: Donker Groep

Funenpark Amsterdam
Een uniek speelparadijs dat is ontstaan na intensieve samenwerking en inbreng van gebruikers en bewoners. Een plek om te ontmoeten en spelen.

Foto: Landmark Street Furniture

Groene ontmoetingsplekken in de openbare ruimte
Met het aanbieden van duurzaam straatmeubilair wordt een centrum aantrekkelijk gemaakt voor bezoekers uit alle inkomensklasse.

Binnentuin

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1

Voeg (veel) meer groen en water toe – voor alle doelgroepen

Realiseer de plannen om het Van Grunsvenplein en de Promenade te vergroenen. Zoek daarnaast naar andere naar mogelijkheden om nog (veel) meer groen én water (bijvoorbeeld net als vroeger op de Bongerd en op de Promenade) toe te voegen. Dit levert niet alleen een bijdrage aan de beleving van het centrum, maar ook aan het afkoelen van het centrum en de verbetering van de biodiversiteit. Zoek naar combinaties die de beleving verbeteren: een waterpartij waar kinderen kunnen spelen, een groene plek met bankjes waar ouderen elkaar kunnen ontmoeten, een belevingstuin of een plukroute). Groen kan ook de binnenstad verbinden door bijvoorbeeld een groene assen in het centrum te creëren. Denk ook aan kleinere en meer experimentele initiatieven, bijvoorbeeld door het plaatsen van tijdelijke bloembakken in straten die een impuls nodig hebben.

2

Nieuwe locatie voor Stadstuin

De Stadstuin wordt door veel deelnemers genoemd als één van de meest aantrekkelijke plekken van het centrum: een groene plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, toegankelijk voor iedereen, in het bijzonder aantrekkelijk voor jongeren, een bottom-up initiatief. De Stadstuin kan niet op dezelfde plek blijven zitten. Gezien de functie die de Stadstuin heeft én de waardering die zij krijgt, kan gesteld worden dat hiervoor écht een oplossing gevonden moet worden.

3

Zoek naar mogelijkheden voor een écht stadspark

Naast de Stadstuin spreken deelnemers de behoefte uit aan een écht stadspark. Een groter park waar invulling gegeven kan worden aan verschillende wensen, zoals een groene ontmoetingsplaats, urban sports, sport- en spel, een ruimte voor optredens, etc. Natuurlijk is dit gezien de benodigde oppervlakte een behoorlijke opgave.

4

Betrek bewoners en ondernemers bij het vergroenen

Ook bewoners en ondernemers kunnen een bijdrage leveren aan het vergroenen van de binnenstad. Woningen kunnen voorzien worden van een geveltuin. Minder fraaie panden kunnen verfraaid worden met een groene wand. Inwoners en ondernemers kunnen gestimuleerd worden om bijvoorbeeld vogelkasten te plaatsen of het dak te vergroenen.

Waarom een buurtpunt in Heerlen?

Tijdens de rondwandeling met IBA, Parkstad en de Provincie overhandigde een vertegenwoordiger van de stadstuin een motivatie om tot een vervolg op de stadstuin te komen.

“De stadstuin is een succes, maar we houden mogelijk op te bestaan als er geen onderkomen gevonden kan worden waar materiaal aanwezig is en waar bijeenkomsten kunnen worden gehouden. De levendigheid van het Schinkelkwadrant zal dan achteruit gaan. Zowel ouderen als jongeren spreken ons inmiddels aan, dat ze ook graag een plek zouden willen voor een kop koffie of spelletje. De Aambosflat wordt toch echt als een andere buurt beschouwd.

In de flat aan de Promenade heerst veel psychosociale problematiek. Die mensen willen eigenlijk ook ergens aansluiten, maar dat zal aanvankelijk niet gaan zonder begeleiding. Vanuit de stadstuin gebeurt veel meer dan alleen het onderhoud van de plantenbakken en banken. We zorgen ook voor buitenactiviteiten als het voetbal, tafeltennis, badminton, muziek luisteren en het nieuws bespreken.

Met een buurtpunt kunnen meer mensen gebruik maken van de faciliteiten. Er kunnen groepen gevormd worden, zodat gelijkgestemden bij elkaar komen. De handhaving ziet de jeugd liever verdeeld over de stad en de gemeente en maakt dus indirect gebruik van de faciliteiten in de Stadstuin. Een tijdelijk onderkomen in een leegstaand pand zou al mogelijkheden bieden, om te kijken of het werkt.”

De openbare ruimte als **sport- en speelplaats**

Sport- & speelplaats

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

- Er wordt gezocht naar een locatie voor skaten

Wat kan beter?

- Urban sports komt niet van de grond
- Er zijn geen initiatieven die bewegen stimuleren

Wat moeten we doen?

Sport

- Zorg voor activiteiten voor alle doelgroepen
- Jongeren:
  - Voetbal / Cruyf Court / voetbalkooi
  - Geef de skaters ruim baan / Skatebaan / halfpipe / skatepark
  - Basketbalveld
  - Volleybal
  - Combinaties, Lijp park
- Locaties:
  - Raadhuisplein
  - Rand van de stad
  - Halfpipe in het loon (waar gat in het parkeerdek zit)

Spel

- Plek om te spelen / Stad speels maken
- Betaalbaar voor iedereen, zorg voor sociale inclusie
- Jongeren en Ouderen:
  - Schaken en dammen
  - Jeu de Boules
- Kinderen:
  - Houten spellen voor kinderen
  - Fonteintjes voor kinderen / Waterpartijen voor kinderen om in te spelen
  - Emmer krijt
  - (Natuur-) Speeltuinen en speelplekken
  - Stadstuin met de kinderen
  - Opvangplaats voor kinderen in het centrum

Sport- & speelplaats

Inspiratie

Foto: indebuurt.nl

Krijten in het centrum

Bied laagdrempelige activiteiten aan zoals krijt voor kinderen. Dit kan onderdeel zijn van een tijdelijk project om delen van het centrum met krijt te verbinden, zoals dit project in Woerden.

Foto: Culture Trip

Sporten in de stad

Dit opvallend kleurrijke basketbalveld in Parijs is ontworpen in samenwerking met NIKElab. Het veld laat de mogelijkheden zien om samen te werken met kunstenaars en draagt bij aan een positieve uitstraling van de stad.

Foto: Limburger.nl

Beweegvriendelijke stad

De beweegvriendelijke stad is een stad met fijne speelplekken, die fungeert als één grote sportschool, waar je veilig kunt opgroeien en oud kunt worden, en een stad waar je overal vanzelfsprekend kan fietsen.

Foto: Fiedel van der Hijden

Spelen in de binnenstad

Verschillende plekken om te spelen in de binnenstad. Met kleine toestellen zoals dit basketbal bord, eenJeu de Boules baan of een schaaktafel. Meer voorbeelden te vinden op o.a.: https://www.spielplatztreff.de

Sport- & Speelplaats

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1

Zet de plannen voor Urban Sports door

Er waren plannen om een skate-gelegenheid te realiseren op het Van Grunsvenplein. Dit plan is uiteindelijk niet doorgegaan. De behoefte is echter niet verdwenen. Blijf daarom zoeken naar een geschikte plek voor Urban Sports, wellicht in combinatie met het zoeken naar het zoeken van een plek waar de Stadstuin naar toe kan, waar stadspark gerealiseerd kan worden of waar het onderwijs gerealiseerd kan worden. En natuurlijk gaat het niet alleen om skaten, maar ook bijvoorbeeld om basketbal en volleybal.

2

Kijk ook naar kleinere faciliteiten

Naast de ‘grotere’ initiatieven zijn er ook mogelijkheden voor kleinere initiatieven. Deze kleinere initiatieven kunnen zich richten op specifieke doelgroepen, zoals: speeltoestellen voor kinderen, jeu de boules voor ouderen, schaken en dammen, etc. Dergelijke initiatieven zijn om verschillende redenen interessant: ze zijn relatief eenvoudig te realiseren, ze dragen direct bij aan de beleving van het centrum, ze zijn voor iedereen toegankelijk.

De openbare ruimte als **museum**

Museum

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

- De Murals zijn een groot succes en zetten Heerlen op de kaart
- Heerlen is een vernieuwende stad, cultureel heel sterk
- Er is veel aandacht voor het Mijnverleden en het Romeins verleden

Wat kan beter?

- Meer aandacht voor kunst in de openbare ruimte
- Breder kijken dan alleen Murals (‘er is veel meer’)
- De geschiedenis en de identiteit tastbaarder maken
- Heerlen is meer dan de mijnen en de Romeinen
- Bescherming van erfgoed

Wat moeten we doen?

- Meer kunst in de openbare ruimte, ook breder dan alleen Murals
- Tijdbalk in het centrum plaatsen
- Meer dan Mijnen en Romeinen
- Schermen met artist impression van verleden

Museum

Inspiratie

Foto: Kunstloc Tilburg

Kaapstad Tilburg

De Tilburgse binnenstad wordt ieder jaar “gekaapt” door kunstenaars. Het gewone wordt ongewoon. De stad maakt plaats om te verwonderen en spelen.

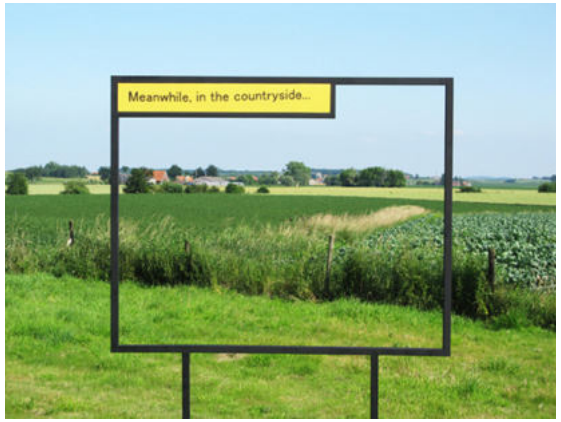

Foto: Niklaus Rüegg

Laat zien wat je hebt!

Focus op de huidige kwaliteiten door hier aandacht aan te geven. Er is zoveel moois, laat dat ook zien! Dit kan door heel simpel te vertellen over een bestaand gebouw, gebied of persoon.

Foto: Rotterdam through my eyes

Verhalen van de stad vertellen

Geef inwoners van de stad het woord en werk samen aan het verhaal van de stad. De persoonlijke verhalen zorgen dat de historie en beleving van de stad tot leven komt.

Museum

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1

Meer kunst in de openbare ruimte

Heerlen heeft een rijke historie én kent een kwalitatief hoogwaardig cultureel programma. Naast de Murals is deze kracht echter vooral nog verscholen áchter de gevels. Ga op zoek naar mogelijkheden om de geschiedenis en de kunst ook in de openbare ruimte te laten zien. Denk daarbij ook breder: er is meer dan de mijnen, de Romeinen en de Murals.

De openbare ruimte als **podium**

Podium

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

Algemeen
- Heerlen heeft een uniek aanbod binnen de regio
- Goede en brede programmering voor jongeren en ouderen
- Inwoners zijn nog niet verwend – sneller tevreden dan in andere steden

Evenementen
- Veel jaarlijkse evenementen voor een brede doelgroep
- Ook grote wekelijkse markt loopt goed
- Evenementen geven gezelligheid en levendigheid aan centrum
- Verschillende jaarlijkse evenementen (sommigen met bovenregionale uitstraling)
  - Cultura Nova
  - IBE - internationaal bekend
  - Alt op Neej
  - Obvion Run
  - Raborun
  - Kidsweekend
- Eenmalige evenementen die Heerlen op de kaart zetten
  - Serious Request
- Goede programmering met een boven regionaal karakter
  - Parkstad Limburg Theater
  - Schunck Glaspaleis

Wat kan beter?

Voor iedereen
- Evenementen: moeten meer inclusief zijn. Evenementen zijn niet voor iedereen betaalbaar
- Cultura Nova is enige écht grote evenement, maar is niet gericht op het brede publiek.

Meer massa events
- De kermis en de jaarmarkt zijn de enige evenementen waar écht een breed publiek komt. Organiseer meer van deze evenementen

Specifieke doelgroepen
- Organiseer meer kleine evenementen voor specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld voor voor ouderen, kinderen en alleenstaanden en ouderen (Sultane en Pink Floyd)
- Zorg ook voor laagdrempelige cultuur

Organisatie
- Niet alle evenementen komen goed uit de voeten (zoals kerst)
- Moeilijk om nieuw evenement te organiseren
- Complexe regelgeving voor evenementen

Locaties
- Zorg voor culturele vrijplaatsen, zodat het daar makkelijk wordt om iets te organiseren.
- Er is ook veel weerstand van bewoners bij festivals

Wat moeten we doen?

Muziek
- Meer sfeer in de stad, muziek, pleinen, podium
- Een stadspodium / ontmoetingsplek (net als bij de Romeinen)
- Maak het makkelijk om muziek te mogen spelen op straat (zonder vergunning)
- Meer evenementen die voor iedereen toegankelijk zijn, zoals kermis en jaarmarkt, muziekfestival
- Maak breder gebruik van evenementen – overal in de stad
- Muziek /draaiorgel

Podium

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

Cultuur
- Heerlen = Cultuurstad
- Goede culturele programmering voor een brede doelgroep
- Cultuur van de straat
- Cultuureducatie
- Bevorderen cultuur ondernemerschap

Goede locaties
- PLT
- Nieuwe Nor
- Schunck Glaspaleis
- Royal
- Pand: bekend met talent, creatieve corridor

Samenwerking
- Goede mogelijkheden om events te organiseren
- Je krijgt kansen als je vastberaden bent
- Klimaat van experimenteren
- Samenwerking tussen partijen gaat goed
- Veel lokale partijen betrokken
- Hulp van de gemeente in stenen en geld

Wat kan beter?

-

Wat moeten we doen?

-

Podium

Projecten die al lopen

Foto: Gemeente Heerlen

Romeins kwartier
Historie duidelijk zichtbaar en beleefbaar maken.

Landsfort Herle (Pancratiusplein)
De oudste stad op het vizier: middeleeuwse historie zichtbaar maken.

Podium

Inspiratie

Foto: Illustrada

Kunst in de binnenstad

Het tentoonstellen van kunst door de gehele binnenstad. Een gratis activiteit voor bezoekers waarbij lokale kunstenaars centraal staan!

Foto: Emile Verhijden

Openlucht theater Brunssum

Het openluchttheater in Brunssum biedt een ruimte voor kindervoorstellingen, theater en concerten in de buitenlucht.

Foto: Simon Lenskens

Bottom up - Kiosk

Een wandeling en kop koffie: kiosken zijn toegankelijke ontmoetingsplaatsen in de stad. Mensen kijken en ontmoeten, startpunt van activiteiten, vrij muziek speelplek.

Foto: Studio Assisië

Rondleiding door de stad

Met het scannen van de QR-code kunnen bezoekers genieten van een stadswandeling langs onontdekte plekken.

Podium

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1

Zorg voor meer laagdrempelige evenementen

Er zijn een aantal evenementen die een breed publiek aanspreken, zoals de jaarmarkt en de Kermis. Zorg ervoor dat bestaande evenementen voor een bredere doelgroep aantrekkelijk zijn, bijvoorbeeld door een specifieke avond toegankelijkere artiesten op te laten treden. Of organiseer nieuwe evenementen die op deze behoefte inspelen.

2

Culturele vrijplaatsen

Deelnemers refereren nog vaak naar vroeger, toen er regelmatig muziek te horen was in het centrum. Door een lokale harmonie of een lokale zanger. Zorg voor één of meer plekken die als culturele vrijplaats gebruikt kunnen worden. Waar straatmuzikanten spontaan op mogen treden, zonder een vergunning te hebben.

3

Eenmalige evenementen die Heerlen op de kaart zetten

Nog steeds wordt Serious Request vaak genoemd. Mensen zijn trots op het feit dat Heerlen dit grote evenement heeft kunnen organiseren. Kijk of er (eens in de zoveel jaren) opnieuw een dergelijk evenement georganiseerd kan worden.

De openbare ruimte als **verzorgde omgeving**

Verzorgde omgeving

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

Algemeen
- Er is een positieve beweging ontstaan
- Er is een stedenbouwkundige hervorming ontstaan
- Er is aandacht voor modernisering en opknappen stadsgezicht
- We durven een nieuwe identiteit op te bouwen
- Het is/wordt een gezellige stad
- De mooie gebouwen creëren een positief gevoel

Openbare ruimte
- Er zijn plannen voor bestrating
- Er zjn plannen voor opknappen van het Romeins Kwartier

Nieuwe architectuur
- Maankwartier is een architecturale aanwinst
- Het nieuwe stadskantoor is een grote verbetering
- Maankwartier esthetisch gezien / Mooi station
- Er is inspiratie buiten de gebaande paden (Huisman)

Bestaande architectuur
- Mooie gevels worden in ere hersteld (atelier stadsrevisie)
- De gevels in de Saroleastraat worden hersteld
- De Luciushof

Slopen
- Slopen is in sommige gevallen de beste optie

Wat kan beter?

Algemeen
- De openbare ruimte is niet op orde
- Er is meer aandacht nodig voor schoon, heel en veilig
- De openbare ruimte moet meer een eenheid vormen

Rommel
- De stad kan veel schoner
- De perifere winkelstraten zijn rommelig
- Er is veel zwerfafval– ook naast containers
- Voorbeelden zijn kauwgom, sigarettenpeuken, afval en vieze hoekjes
- De liften in het maankwartier zijn vies
- Zwerfafval moet voorkomen worden
- Er moet elke dag schoongemaakt worden
- Het tegengaan van de verrommeling is een quick win

Uitstraling
- De uitstraling van het centrum is stenig en oud
- De kwaliteit van veel gevels blijft achter
- Trespa luifels geven een lelijke uitstraling
- De groenwand in de Geleenstraat is bruin geworden
- Het onkruid is doorn in het oog
- Het uitzicht in Romeins kwartier is rommelig als je in de hoogte kijkt
- De kwaliteit van Doutzenbergstraat is onder de maat
- Het aanzicht van panden net buiten kern te rommelig
- Het contrast tussen Eijkerveld en maankwartier is te groot
- De markt is niet aantrekkelijk genoeg
- De invulling van de pleinen kan beter

Wat moeten we doen?

Kwaliteit
- Blijf de kwaliteit borgen – kies kwaliteit boven middelmatigheid
- Borg kwaliteit bij nieuwbouwprojecten (zoals Stadskantoor en Maankwartier)
- Borg kwaliteit bij restauratieprojecten (zoals Atelier Stadsrevisie en Nieuwe Nor)

Bestaande architectuur
- Architectuur zorgt voor beleving
- Laat bestaande architectuur meer zien
- Maak de iconen van de stad zichtbaar
- Benut de Jugendstil, verbind die panden
- Laat de sfeer van de jaren ‘30 en ‘60 terugkomen

Slopen
- Kopgebouwen afbreken

Gevels
- Ga door met opknappen gevels – nog grootser aanpakken
- Historische gevels bewaren & restaureren
- Gevels nog meer aandacht geven

Verrommeling
- Haal de plastic luifels weg
- Haal overbodige attributen (zoals paaltjes) weg
- Maak vaker schoon (geen sigaretten, kauwgom, etc.)
- Verbeter bekendheid gemeente-app om meldingen te doen
- Neem Brisbane als voorbeeld

Verzorgde omgeving

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

Murals
- Er is een mooie collectie muurschilderingen
- Murals zijn schitterend en sieren de stad
- Murals maken Heerlen
- Liefst nog meer murals

Overlast
- De veiligheid is de laatste 20 jaar verbeterd
- Operatie hartslag tegen drugsaanpak werkt
- Geen overlast van drugsgebruikers
- Geen last van veiligheid als niet-bewoner

Overige
- Versierde prullenbakken
- De kleuren van de stad
- Place to buy, place to be, place to love

Wat kan beter?

Gebouwen
- De kopgebouwen op de promenade zouden gesloopt moeten worden
- Het erfgoed mag duidelijker in beeld komen
- De uitstraling van het centrum is lastig doordat de grote ketens die niet meewerken

Verlichten
- In de avond is het donker in het centrum
- Er is onvoldoende verlichting

Overlast
- De veiligheidservaring moet verder verbeterd worden (o.a. bij het station)
- Er is overlast van jongeren (scooters, schreeuwen, etc.)
- Er is overlast verslaafden
- Zwervers maken Heerlen vies en rommelig
- Er moet meer aandacht zijn voor handhaving

Wat moeten we doen?

Locaties
- Verbeter de beleving op de Saroleastraat door paraplu's bij Parapluiehuis te hangen
- Pak de Bongerd aan
- Camoufleer de muur Aretz om de entree naar de Oranje Nassaustraat te verbeteren

Verlichting & Veiligheid
- Verbeter de verlichting in de binnenstad (ledverlichting)

Verzorgde omgeving

Inspiratie

Foto: Inbo

Parkeren in het groen

Het aankleden van parkeergarages met groen. Zo worden de gebouwen opgenomen in de natuur en dragen bij aan vergroening van de stad.

Foto: Signify

Verlichting in de binnenstad

Het toevoegen van innovatieve, sfeervolle verlichting in de openbare ruimte draagt bij aan het terughalen van de leefbaarheid in een centrum.

Foto: Nijkerk.nieuws.nl

Stadsbrigade

Maak een stadsbrigade, samengesteld uit mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Streef bijvoorbeeld naar snel zichtbaar resultaat: een schoner centrum en het geeft voldoening.

Foto: Limburger.nl

Herstel van gevels

Gevels in ere herstellen zoals Atelier Stadsrevisie doet, draagt bij aan een eenduidiger centrum en kan nieuwe ondernemers trekken.

Verzorgde omgeving

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1

Ga de verrommeling tegen

Pak de verrommeling van de binnenstad aan. Kijk daarbij vooral naar de quick wins: maak vaker schoon, verwijder kauwgum en sigaretten, verwijder overbodige attributen die het staatbeeld vervuilen (zoals paaltjes die geen functie meer hebben). Ga daarnaast het gesprek aan met de eigenaren van gebouwen en vraag om hun medewerking, bijvoorbeeld door plastic luifels te verwijderen. Sloop panden die weinig waarde hebben en niets meer toevoegen, zoals de kopgebouwen op de Promenade. Besteed aandacht aan de meest belangrijke plekken, bijvoorbeeld de muur bij Aretz (entree Oranje Nassaustraat), de Bongerd, de Sarolaestraat en de Geleenstraat.

2

Blijf doorgaan met het opknappen van gevels – schaal op

Er zijn veel fraaie gevels die momenteel niet goed zichtbaar zijn en opgeknapt moeten worden. Verschillende gevels zijn (of worden binnenkort) opgeknapt. Ga hiermee door en haal daarmee ook de sfeer van de jaren ‘30 en de Jugendstil naar voren.

3

Verbeter de verlichting

Verlichting is een belangrijke voorwaarde voor (het gevoel van) veiligheid. Deelnemers geven aan dat het ‘s avonds donker is in het centrum. Verbeter de verlichting in de binnenstad. Kijk ook hoe verlichting gebruikt kan worden om de beleving nog verder te versterken, bijvoorbeeld door bepaalde gebouwen in de spotlight te zetten.

4

Blijf inzetten op handhaving

Deelnemers geven aan dat de veiligheid de afgelopen jaren aanzienlijk verbeterd is. De overlast van zwervers en verslaafden is beperkt, maar heeft wel blijvend aandacht nodig.

De openbare ruimte als **toegankelijke omgeving**

Toegankelijke omgeving

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

Algemeen
- Alles compact en goed bereikbaar
- Fijne rustige eenvoudige stad met goede infrastructuur

Lopen
- Genoeg wandelpaden

Fietsen
- Bewaakte fietsenstalling
- Mooie fietsroutes (bijvoorbeeld via IVN)

Auto
- De ring
- 1e uur gratis parkeren
- Gratis parkeren bij Mijnmuseum

Openbaar vervoer
- Aanwezigheid van station
- Veel bussen

Minder validen
- Wandelroutes toegankelijk voor rolstoelen
- Toegankelijk Luciushof en nieuw stadskantoor
- Openbaar toilet: deur gaat niet dicht met rolstoel

Wat kan beter?

Fietsen
- Weinig fietsenstallingen
- Veiligheid fietsenstallingen
- Ontbreekt aan een fietsenstalling aan alle zijden
- Meer e-bike parkeerplekken in fietsenstalling
- Aanrijdingen met fietsers

Auto
- Parkeren is duur
- 1e uur gratis parkeren is te kort
- Niet overal genoeg parkeergelegenheid
- Slechte verkeerscirculatie/ veel omrijden
- Infrastructuur Maastricht – Heerlen

Openbaar vervoer
- Verbinding vanuit Nuth – bushaltes zijn daar weg

Verbindingen
- Verbinding Maankwartier – Centrum mist
- Verbinding Maankwartier – Noordkant mist

Overlast
- Overlast van scooters in centrum
- Overlast van auto's in centrum:
  - Te hard rijden op Geerstraat, Looierstraat
  - Te veel auto's

Wat moeten we doen?

Verbindingen
- Verbeter de inloop van het centrum (bijvoorbeeld via Akerstraat)
- Rijg de pareltjes aan elkaar
- Maak de as Saroleastraat up to date
- Maak de as Promenade up to date
- Verbeter de doorloop via de Oranje Nassaustraat
- Verbeter de verbinding tussen 't Loon / Theater en het centrum
- Verbeter de verbinding tussen het buitengebied en het centrum
- Betere overgang bij spoor (centrum – noorden)

Kwartieren
- Verbeter de herkenbaarheid van de verschillende wijken
- Verbeter de herkenbaarheid van de verschillende kwartieren in het centrum

Lopen
- Maak het centrum een voetgangersgebied
- Verbeter de toegankelijkheid van het Maankwartier

Fietsen
- Vergroot het aantal fietsenstallingen
- Faciliteer bewaakt stallen voor scooters
- Zorg voor meer oplaadpunten voor elektrische fietsen
- Verbeter de fietsroutes
- Deelvervoer:
  - Faciliteer Felyx scooters
  - Faciliteer elektrische steps
  - Combineer verhuur fietsen met citybranding (zie bijvoorbeeld houten fietsen Kopenhagen)
- Rem de fietsers bij het maankwartier af

Toegankelijke omgeving

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

-

Wat kan beter?

Bewegwijzering
- Geen duidelijke bewegwijzering bij station
- Geen duidelijke bewegwijzering in centrum

Minder validen
- Te weinig oog voor gehandicapten
- Maankwartier moet toegankelijker
- Parkeren voor minder validen is lastig en duur

Wat moeten we doen?

Auto
- Maak het centrum autovrij / autoluw
- Beperk de snelheid, bijvoorbeeld op de Geerstraat
- Waardeer de cityring af
- Verbeter de autoroutes
- Zorg voor meer oplaadpunten voor elektrische auto's
- Parkeerplaatsen beter benutten
- Maak het parkeren goedkoper / behoud 1e uur gratis parkeren

Bewegwijzering
- Verbeter de bewegwijzering
- Verbeter de aanwijzingen bij het maankwartier

Minder validen
- Besteed meer aandacht aan minder validen, zeker in het kader van de vergrijzing
- Zorg voor een drempelvrij centrum
- Zorg voor een aantrekkelijk centrum voor visueel beperkten (bijvoorbeeld betere geleide lijnen van Grunsvenplein naar theater)

Toegankelijke omgeving

Projecten die al lopen

Foto: Gemeente Heerlen

Fietsenstalling Maankwartier
Nieuwe fietsenstalling bij het Maankwartier.

Toegankelijke omgeving

Inspiratie

Foto: Ruud Rogier

Zonering & Toegangspoorten
Toegangspoorten benadrukken een specifieke straat of het begin en het einde van een centrum.

Foto: Karres en Brands

Groene singel – Antwerpen
De Groene Singel maakt de stad Antwerpen aantrekkelijk en toegankelijk voor de mens, flora en fauna. In het plan wordt een eenheid gevormd voor het landschap, ecologie, openbare ruimte, infrastructuur en de gebouwen.

“Houten fietsen Stockholm”
“Tijdlijn in Metaal (Valkenburg, Via Belgica)

Foto: Algemeen Dagblad

Felyx scooters
De elektrische deelscooters van Felyx kunnen voor 30 cent per minuut worden gehuurd. De scooters zijn een aanvulling op het openbaar vervoer.

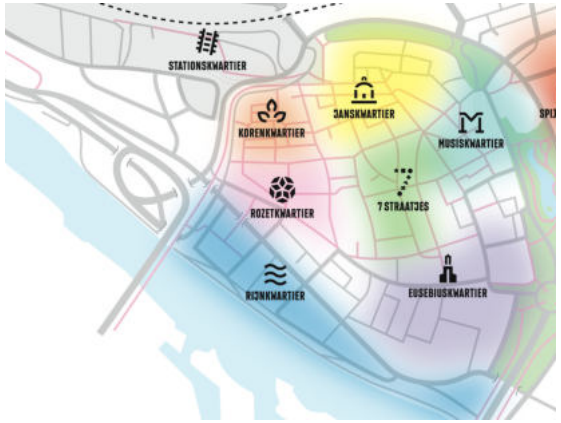

Foto: Studio Het Mes

Bewegwijzering en zones in de stad
De buurten in de binnenstad van Arnhem hebben ieder een eigen naam en icoon gekregen. Dit draagt bij aan de nieuwe voetgangers-bewegwijzering en zorgt voor zichtbaarheid.

Toegankelijke omgeving

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1. **Verbeter de bewegwijzering en de herkenbaarheid van de verschillende kwartieren**
In de openbare ruimte kan nog beter zichtbaar worden wat Heerlen te bieden heeft. Dat kan bijvoorbeeld door de bewegwijzering voor voetgangers te verbeteren en door duidelijker te markeren waar het centrum start en waar het eindigt. Daarbij zouden de verschillende kwartieren sterker benadrukt kunnen worden, waardoor de unieke karakters én de samenhang versterkt wordt.

2. **Maak het lopen aantrekkelijker**
Verbeter de inloop naar het centrum. Sommige toegangswegen (zoals de Akerstraat) zijn niet aantrekkelijk, terwijl ook deze straten kwaliteiten hebben. Leg daarnaast prioriteit bij de belangrijke assen, zoals de Saroleastraat en de Promenade. Verbeter de doorloop naar specifieke straten, zoals de Oranje Nassaustraat. Beperk overlast van fietsers, scooters, motors en auto's.

3. **Maak het fietsen aantrekkelijker**
Zorg voor fietsenstallingen aan alle zijden aan het centrum. Zorg dat deze ook geschikt zijn voor e-bikes en scooters. Kijk ook naar de mogelijkheden voor deelscooters en elektrische steps.

4. **Beperk de overlast van het autoverkeer in het centrum, maar verbeter ook de faciliteiten voor de automobilist**
Deelnemers geven aan dat parkeren in het centrum relatief duur is. Het huidige initiatief, waarbij het eerste uur gratis is, wordt gewaardeerd. Zekers als meer functies naar het centrum gehaald worden, zou hiernaar gekeken moet worden ('als ik elke week opnieuw moet betalen voor het parkeren tijdens muziekles, dan haak ik snel af'). Daarnaast leidt het autoverkeer op specifieke plekken tot overlast voor voetgangers. Bekijk of het centrum nog meer autovrij gemaakt kan worden, bijvoorbeeld door de cityring af te waarderen.

5. **Blijf bij elk project aandacht besteden aan minder validen**
Minder validen geven aan dat zij tegenwoordig in een vroeg stadium betrokken worden bij nieuwe plannen. Tegelijkertijd lijkt ook nog vaak het esthetische aspect voorrang te krijgen. Voor rolstoelers is bijvoorbeeld het Maankwartier (met de steile helling) moeilijk te bereiken. Blijf ook bij het inrichten van de openbare ruimte aandacht houden voor minder validen door daarbij rekening te houden met geleide-lijnen, drempelvrije gebieden en het type steen dat gebruikt wordt.

Conclusies

Conclusies

Openbare ruimte

De openbare ruimte als…					
Binnentuin 1. Voeg veel meer groen en water toe 2. Permanente locatie voor Stadstuin 3. Zoek mogelijkheden voor Stadspark 4. Betrek bewoners en ondernemers bij vergroenen	**Sport- & Speelplaats** 1. Zet de plannen voor Urban Sports door 2. Kijk naar kleinere spelgelegenheden (speeltuin, jeu de boules, etc.)	**Museum** 1. Breng kunst naar openbare ruimte (méér dan Murals, mijnen, Romeinen)	**Podium** 1. Meer laagdrempelige evenementen 2. Introduceer culturele vrijplaatsen 3. Nieuwe mega-evenement	**Verzorgde omgeving** 1. Ga verrommeling tegen 2. Schaal opknappen gevels op 3. Verbeter verlichting 4. Blijf handhaven	**Toegankelijke omgeving** 1. Bewegwijzering & kwartieren 2. Verbeter beleving voetgangers 3. Verbeter beleving fietsers 4. Beperk overlast automobilist, maar verbeter ook faciliteiten 5. Continue aandacht minder validen

4. Aanpak

Organisatie & Communicatie

Aanpak

Inleiding

Inleiding

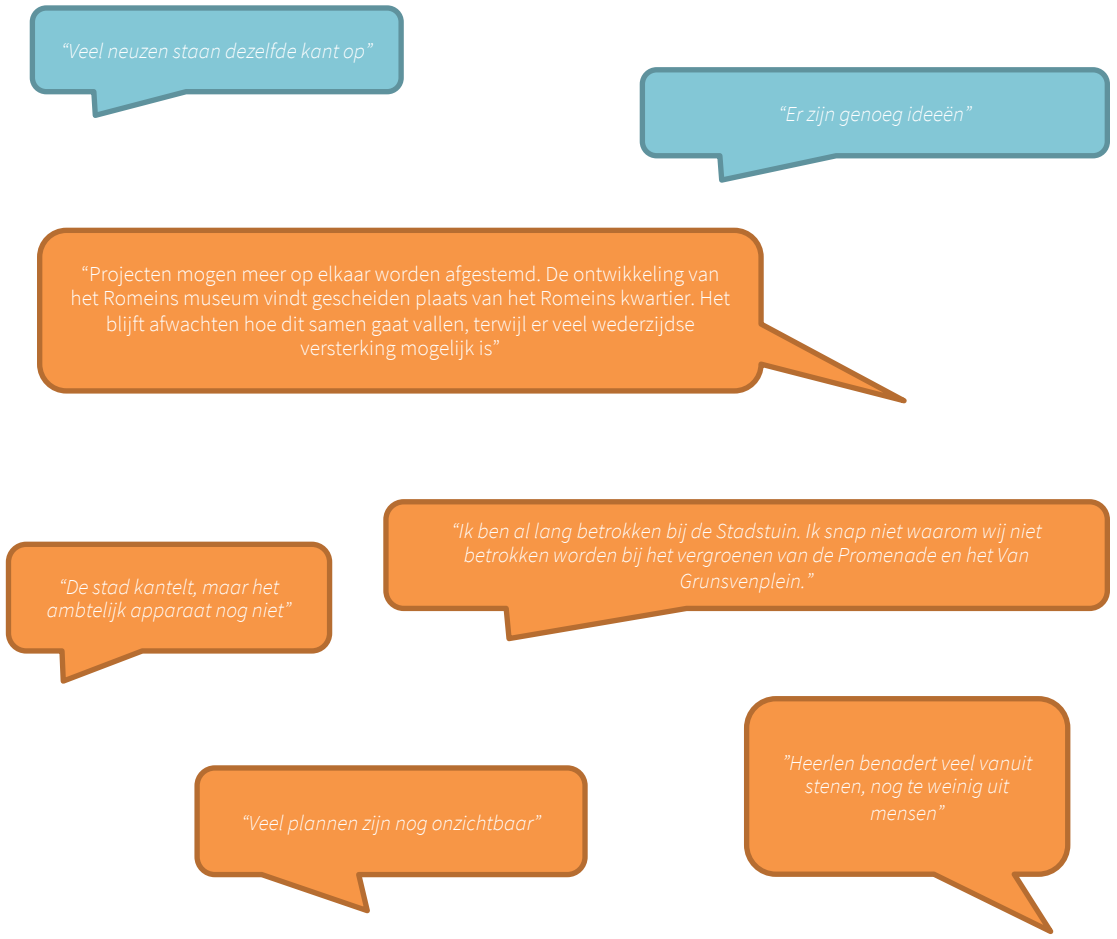
In de vorige hoofdstukken hebben we omschreven welke functies in het centrum terug kunnen komen en hoe de openbare ruimte eruit kan zien. Maar een levendige stad is meer dan dat. Een levendig centrum maak je niet alleen als overheid, maar vooral mét de mensen uit de stad. Initiatieven die 'bottom-up' worden georganiseerd, zoals de Stadstuin, krijgen buitengewoon veel waardering. De vraag is dan ook hoe de komende jaren de kracht van dergelijke initiatiefnemers beter ingezet kan worden.

In dit hoofdstuk staan we stil bij de organisatorische aspecten. We hebben de resultaten uit het participatieproces geclusterd op basis van de volgende 2 thema's:

- Organisatie
- Communicatie

Per thema geven we weer:

- Wat goed gaat en wat beter kan
- Wat de focus voor de komende jaren zou kunnen zijn

Organisatie

Organisatie

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

Algemeen
- Veel neuzen staan dezelfde kant op
- Er zijn genoeg ideeën
- Er zijn goede en diverse projecten
- Bij uitvoering alle plannen wordt het top

Betrokkenheid
- Er kan heel veel in Heerlen
- Er wordt geluisterd
- Er worden meer mensen betrokken, zoals inwoners
- Er is meer samenwerking tussen cultuurmakers
- Iedereen helpt als je goed idee hebt
- Gemeente denkt mee met jongeren
- Er is een duidelijk aanspreekpunt voor minder validen
- Betrokkenheid minder validen van plan tot uitvoering
- Betrokken wethouder voor ouderenbeleid
- Partijen verenigen elkaar, zoals de Vrienden van het Maankwartier en MijnHeerlen

Bottom-up
- Pop up initiatieven worden goed ontvangen
- Er ontstaan meer bewonersinitiatieven
- Initiatief om het beter te laten gaan

Wat kan beter?

Prioriteiten
- Twijfel over prioriteiten gemeente
- “Ik denk vaak: ja leuk idee, maar als inwoner heb ik hier niks aan”
- “Te weinig geld voor structurele problemen (klimaat, sociale inclusie, etc)”
- “Veel initiatieven, maar aan het grote geheel verandert weinig”

Consistentie
- Te veel aandacht voor verbeteringen op korte termijn
- Veel initiatieven maar weinig bestendigheid
- Te weinig consistentie in bestuur en beleid
- Integraliteit - meer samenhang projecten (te veel losse flodders aan initiatieven)

Aandacht
- Optimaal centrum voor alle Heerlenaren
- Meer aandacht voor jongeren 15/16 jaar
- Meer aandacht voor mensen met beperking
- Meer aandacht voor inclusiviteit

Uitvoering
- Er zijn veel beloftes, maar veel komt niet tot uitvoering
- Drempel om initiatief te starten te hoog
- Alles kost veel geld
- Te veel lokale regels
- Te stroperig
- Wisseling wijkregisseurs verslapt burgerinitiatieven
- “Meer kans op idee voor 1 ton dan voor 5.000 euro, want dan bemoeien minder mensen zich ermee”

Wat moeten we doen?

Algemeen
- Blijf positief en betrokken
- Doen, durf en zelfvertrouwen
- Pak door en toon lef
- Kijk vooruit – blijf niet hangen in het verleden

Visie & Beleid
- Behoud het pragmatische, maar investeer ook in een visie en strategie voor de lange termijn
- Blijf vasthouden aan de visie
- Beperk het beleid en regulering, zodat uitvoering eenvoudig wordt

Uitvoering
- Voer de snelheid op
- Sla sneller piketpalen bij ontwikkelingen
- Pak projecten integraal aan

Participatie
- Vergroot de participatie met inwoners
- Breng partijen bij elkaar, zodat zij elkaar beter begrijpen
- Acteer sneller op initiatieven van externe partijen
- Besteed minder aandacht aan kleine initiatieven
- Benut de denkkracht van makers uit de stad
- Geef ruimte aan experimenten
- Geen een motivatie als iets niet kan

Organisatie

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

Wat kan beter?

Terugkoppeling
- Beter reageren op mails
- Geen reguliere terugkoppeling naar belangrijke stakeholders
- Soms weet linkerhand niet wat de rechterhand doet

Organisatie
- Meer aandacht voor samenwerking – samen dingen voor elkaar krijgen
- De ambities van het college moeten gaan leven in organisatie
- Te veel ego's van grote instituties: de stad is van de mensen
- Openstaan voor een breder Urban Samenwerking
- Samenwerking tussen ondernemers kan beter (Hart voor Heerlen vs Heerlen mijn Stad)

Wat moeten we doen?

Gemeentelijke samenwerking
- Verbeter de afstemming tussen verschillende projecten
- Pak de regio functie en trek samen op
- Werk meer samen met externe partijen
- Stimuleer ambtenaren om naar buiten te gaan en contact te houden met externe partijen

Politiek
- Verbeter de kwaliteit van het bestuur
- Minder publiek gevecht

Levensbestendige woongroep

“Ik wil me inzetten om een leeftijdsbestendige woongroep in het centrum te realiseren. Hier ben ik met verschillende mensen al mee bezig sinds 2018. Ik heb hierover zo’n 7 keer met de gemeente gesproken, zowel met ambtenaren als met bestuurders. Ik heb telkens opnieuw uitgelegd wat het idee is. Iedereen is enthousiast en toch kom ik niet verder. Ik hoef geen geld, ik zoek alleen ondersteuning, bijvoorbeeld om ingangen te creëren bij partijen die vastgoed hebben. Als het niet kan, dan kan het niet. Maar ik krijg gewoon geen antwoord en ik kom niet verder.”

Bezoeker aan #SamenMakenWeHeerlen

Organisatie

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1

Betere ondersteuning voor initiatieven vanuit de stad

De grootste frustratie lijkt bij deelnemers te zitten in de ondersteuning vanuit de gemeente voor bottom-up initiatieven. Voor sommige onderwerpen lijkt dit goed geregeld te zijn, bijvoorbeeld voor evenementen. Voor onderwerp waar niemand (of meerdere afdelingen) verantwoordelijk zijn ontbreekt de ondersteuning vaak. Voorbeelden zijn de langere termijn ondersteuning voor de Stadstuin en een initiatief vanuit inwoners om levensbestendige woningen te realiseren. Het zou één van de top-prioriteiten moeten zijn om binnen de gemeente toe te werken naar een structuur die beter bijdraagt aan deze initiatieven. Start bijvoorbeeld met het organiseren van doorbraak-sessies (waar meerdere afdelingsmanagers bij aanwezig zijn) waar besproken wordt óf en hoe een initiatief ondersteund kan worden.

2

Start meer kleine projecten

De projecten die nu uitgevoerd worden zijn allemaal omvangrijk (bijvoorbeeld in kosten en in doorlooptijd). Er zijn voldoende mogelijkheden voor kleine projecten die sneller gerealiseerd kunnen worden en die ook impact hebben. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan tijdelijk groen om bepaalde winkelstraten een impuls te geven, tijdelijke bankjes, tijdelijke fietsenstallingen, het schoonmaken van de stad, het verwijderen van lelijke elementen, etc. Bekijk bijvoorbeeld welke punten uit dit document op korte termijn uitgevoerd kunnen worden en ga daar direct mee aan de slag.

3

Zoek samenwerking rondom alle initiatieven

Bekijk per initiatief wie betrokken kan worden bij het project (van ontwerp tot uitvoering). Er is veel kennis en ervaring in de stad aanwezig – maak daar gebruik van. Dit zorg voor meer gedragenheid, meer trots en betere resultaten.

4

Visie – Strategie - Uitvoering

Deelnemers waarden (over het algemeen) de initiatieven die opgestart worden. Tegelijkertijd geven verschillende deelnemers aan dat voor hen de overkoepelende visie ontbreekt. Waar werken we met zijn allen naar toe? Hoe ziet het centrum er over een aantal jaren uit? Wie heeft daarin welke rol? Zorg dus voor een duidelijke lijn in de visie, strategie en de uitvoering.

Communicatie

Communicatie

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat gaat goed?

Profilering
- Heerlen profileert zich steeds beter als stad
- Er is steeds iets nieuws te zien

Uitstraling
- Er ontstaat een duidelijke uitstraling (‘urban identity’)
- De uitstraling is onderscheidend
- De keuze voor urban en innovatie

Wat kan beter?

Identiteit
- Imago / trots op de stad – inwoners en bezoekers
- Wat is ‘Urban’? Waar staat de stad voor?

Negatieve sfeer
- ‘Het wordt toch niks’ gevoel
- De negatieve sfeer: negatief over gemeente en stad
- Communicatie barrière tussen generaties / bewoners
- Negatieve reacties op urban initiatieven

PR
- Betere PR
- Mensen weten niet wat er gebeurt
- Te weinig mensen komen op bezoek
- We bereiken de mensen niet
- Beter vertellen wat er gaat gebeuren
- Gewone mensentaal spreken
- Verhaal van de stad vertellen - ook mijnverleden
- Meer onderscheidend /ondeugendheid

Regio
- Aantrekkingskracht – regio functie
- Niet meer zeuren over Maastricht

Wat moeten we doen?

Imago / bekendheid
- Bekendheid creëren
- Zorgen dat het slechte imago verdwijnt
- Minder imago – meer doen
- Promotie – Marketing
- Locatieprofielen maken
- Zet verhalen vertellers in: verleden en toekomst
- Vertel het verhaal van Heerlen
- Deel onze trots en maak het zichtbaar
- Niet alleen Urban maar ook gewone Heerlenaren
- Betere positionering
- Minder zonering in kwadranten / kwartieren

Plannen
- Zichtbaarheid van plannen en wat er gebeurt
- Concepten communiceren: bioscoop in combi met andere activiteiten / verblijf
- Maak initiatieven en initiatiefnemers beter zichtbaar en verbind ze – mogelijk een coöperatie
- Maak zichtbaar op locatie, bijv. met Abri’s
- Zet grote broden in het centrum over projecten
- Folders voor ouderen ipv internet
- ‘Schön Heerlen’ verder vertellen

Algemeen
- Beter communiceren met bewoners
- Ik zie ik zie wat jij niet ziet
- Helder en eenvoudig communiceren
- Ook buiten de app communiceren
- Bewustwordingscampagne over inclusie: samen zijn we de stad
- Toegankelijk maken van website (tel. goed vindbaar)

Communicatie

Inspiratie

Tijdelijke pilaren Leeuwarden

Leeuwarden communiceert via tijdelijke pilaren in de binnenstad. Ook Heerlen kan op locaties pilaren plaatsen om te laten zien wat er staat te gebeuren. Plaats bijvoorbeeld een pilaar op het Van Grunsvenplein om het nieuwe ontwerp en de planning te laten zien.

Foto: TheSign

Citymarketing / positionering

Met een visuele identiteit en positionering herkenbaarheid voor het centrum creëren. Ondernemers, evenementen, bouw, scholen, openbare ruimte etc. kunnen zich hierop aansluiten waardoor één verhaal ontstaat.

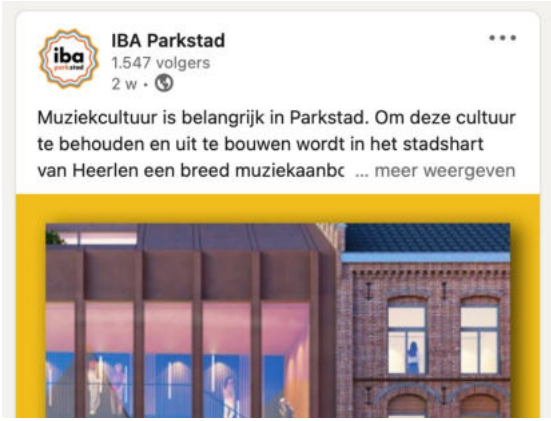

Foto: IBA Parkstad

Projecten IBA Parkstad

IBA Parkstad communiceert op (o.a.) LinkedIn regelmatig over alle IBA projecten. Blijf ook op de kanalen communiceren over de verschillende initiatieven.

Communicatie

Focus

De volgende punten zouden de komende jaren focus kunnen krijgen:

1

Communiceer – online, offline én op locatie

Het was heel opvallend hoeveel deelnemers niet op de hoogte waren van alle projecten die momenteel lopen. Communiceer daarom veel uitgebreider over de centrumstrategie en over alle initiatieven. Plaats tijdelijke informatieve zuilen op locaties 'waar iets staat te gebeuren', waarop het nieuwe ontwerp en de planning zichtbaar is. Communiceer via de gemeentelijke online en offline kanalen – liever iets te veel dan te weinig. Pas het 'Talk – Show – Tell' principe toe. Praat vooraf met de stad over de plannen (talk), maak deze waar (show) en licht nóg een keer toe waarom je doet (tell).

2

Citymarketing

Zorg voor een passende citymarketing campagne om mensen te verleiden opnieuw naar Heerlen te komen. Veel deelnemers lieten ons weten "al zó lang niet meer in Heerlen te zijn geweest, maar zó verrast te zijn door alles wat veranderd is". Laat mensen dus opnieuw kennis maken met Heerlen!

3

Trots

Opvallend is dat de bezoekers aan onze tijdelijke locatie een heel verdeeld beeld geven op de vraag hoe trots zij op het centrum zijn. Bezoekers geven het centrum óf een hele lage waardering óf juist een hele hoge. Een tussenweg lijkt er bijna niet te zijn. Gebruik de energie van de positief gestemden en breng dit over naar de minder positief gestemden. Gebruik storytelling om deze trots 'een gezicht te geven' en vanuit de mensen te vertellen waarom zij trots zijn. Schud het Calimero-gedrag van je af!

Conclusies

Conclusies

Aanpak

Aanpak

Organisatie

1. Zorg voor een betere ondersteuning voor bottom-up initiatieven
2. Start meer kleine projecten die direct impact hebben
3. Zoek samenwerkingspartners en meedenkers rondom de verschillende initiatieven
4. Zorg voor een duidelijke lijn tussen visie, strategie en uitvoering

Communicatie

1. Communiceer over alle projecten – online, offline, én op locatie
2. Verleid bewoners uit de regio om opnieuw naar Heerlen te komen met een marketingcampagne
3. Breng de trots van de koplopers over op anderen door gebruik te maken van storytelling

5. Conclusies

Conclusies & Vervolg

Conclusies

In onderstaande tabel hebben we de conclusies uit de voorgaande hoofdstukken samengevat. Deze lijst is een samenvatting van de ambities die deelnemers tijdens de workshops of 'op locatie' hebben aangedragen. Een aantal van deze ambities worden al opgepakt door de Gemeente Heerlen, een aantal punten is nieuw. Natuurlijk is het vrijwel onmogelijk om al deze punten op korte termijn te realiseren. Daarnaast vallen niet alle activiteiten binnen de verantwoordelijkheid en invloed van de gemeente. Zoals ook eerder is weergegeven (zie bijvoorbeeld pagina 9) moeten onderstaande punten gezien worden als slechts één van de bouwstenen om tot een nieuwe centrumstrategie te komen.

Een centrum waar je kunt…

Winkelen
1. Blijf werken aan aantrekken nieuwe winkels
2. Werk gerichter aan het imago van een straat of wijk
3. Blijf werken aan het compacter maken van het winkelgebied
4. Maak leegstaande panden aantrekkelijker

Wonen
1. Blijf werken aan transformatie van winkels naar woningen, maar heb aandacht voor specifieke doelgroepen
2. Verken nieuwe woonconcepten
3. Let op verpaupering en onderhoud

Werken
1. Stimuleer kleine bedrijven om zich in het centrum te vestigen
2. Creëer laagdrempelige banen in het centrum
3. Maak het centrumgebied een experimenteergebied voor andere bedrijven

Leren
1. Blijf inzetten op het terughalen van het onderwijs naar het centrum
2. Zorg voor specifieke voorzieningen voor studenten in het centrum
3. Zorg voor een ontdekgebied voor kinderen

Recreëren
1. Blijf het terrasenleven stimuleren
2. Cultureel programma voor alle doelgroepen
3. Realiseer een kiosk om op te treden
4. Geef blijvende ruimte aan creatievelingen

De openbare ruimte als…

Binnentuin
1. Voeg veel meer groen en water toe
2. Permanente locatie voor Stadstuin
3. Zoek mogelijkheden voor Stadspark
4. Betrek bewoners en ondernemers bij vergroenen

Sport- & Speelplaats
1. Zet de plannen voor Urban Sports door
2. Kijk naar kleinere spelgelegenheden (speeltuin, jeu de boules, etc.)

Museum
1. Breng kunst naar openbare ruimte (méér dan Murals, mijnen, Romeinen)

Podium
1. Meer laagdrempelige evenementen
2. Introduceer culturele vrijplaatsen
3. Nieuwe mega-evenement

Verzorgde omgeving
1. Ga verrommeling tegen
2. Schaal opknappen gevels op
3. Verbeter verlichting
4. Blijf handhaven

Toegankelijke omgeving
1. Bewegwijzering & kwartieren
2. Verbeter beleving voetgangers
3. Verbeter beleving fietsers
4. Beperk overlast automobilist, maar verbeter ook faciliteiten
5. Continue aandacht minder validen

Aanpak

Organisatie
1. Zorg voor een betere ondersteuning voor bottom-up initiatieven
2. Start meer kleine projecten die direct impact hebben
3. Zoek samenwerkingspartners en meedenkers rondom de verschillende initiatieven
4. Zorg voor een duidelijke lijn tussen visie, strategie en uitvoering

Communicatie
1. Communiceer over alle projecten – online, offline, én op locatie
2. Verleid bewoners uit de regio om opnieuw naar Heerlen te komen met een marketingcampagne
3. Breng de trots van de koplopers over op anderen door gebruik te maken van storytelling

Vervolg

En hoe nu verder..?
De échte vervolgstappen worden natuurlijk in de nieuwe centrumstrategie beschreven. Hierbij alvast enkele activiteiten die ook in deze ‘schrijfperiode’ al genomen kunnen worden.

- Deel de uitkomsten met de deelnemers - Heel eenvoudig (en heel logisch) om te beginnen: deel dit verslag met de deelnemers, zodat zij zien wat er met hun input is gebeurd. Het geeft ook een beeld wat standpunten van andere deelnemers zijn. Geef daarbij duidelijk aan dat de komende maanden de centrumstrategie op wordt gesteld. Geef daarbij ook alvast aan dat er keuzes moeten worden gemaakt en dat niet alle punten één op één overgenomen kunnen worden (zie ook pagina 9).

- Werk toe naar een nieuwe centrumstrategie - Motiveer waarom bepaalde punten wel of niet zijn meegenomen. Stuur ook de nieuwe centrumstrategie naar alle deelnemers. Organiseer een bijeenkomst, waar een toelichting wordt gegeven en waar vragen kunnen worden gesteld.

- Blijf communiceren - Te veel communiceren is (bijna) niet mogelijk. Plaats bijvoorbeeld banieren in de stad waarop te zien is wat er gaat gebeuren, zoals op de Promenade en het Van Grunsvenplein. Maak een gemeentelijke pagina met meer informatie over de projecten. En zorg ervoor dat geïnteresseerden zich kunnen aansluiten bij participatie-projecten die nog gaan lopen. Laat dus vooral zien dat er ook de komende jaren continue gewerkt wordt aan het centrum van Heerlen!

Natuurlijk wensen wij de gemeente én alle betrokken partijen heel veel succes met de vervolgstappen!

braining
the
future

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Heerlen

Opdrachtnemer
Braining the Future

Projectteam
Gemeente Heerlen
- Karel Stikkelbroeck
- Richard van Beek
- Yvette Petit
- Sanne Claessens
- Katja Huijsmans
- Britt Jamar
- Eduard Reinders
- Hannah Kamps

Braining the Future
- Meindert Willems
- Lili Mostard
- Anne de Grijs

Foto's & Illustraties
Braining the Future
Rechtenvrije foto's, tenzij anders vermeld

Datum
September 2021

Status
Definitief

www.brainingthefuture.nl